xxv. Diſcedite a me maledicti ĩ ignẽ
eternũ. in reliquijs tuis. i. demoni
bus qui a te totaliter ſunt relicti tãq̃
irreuerſibiles ad bonum. p̃parabis
vultũ eoꝝ. i. preſentiã dãnatoꝝ. mit
tẽdo eos ad ſocietatẽ demonũ. vnde
cũ dixiſſꝫ. Mat. xxv. Ite maledicti in
ignẽ eternũ. ꝯtinuo ſubiunxit. q̃ pat⁹
eſt diabolo et angelis ei⁹ In fine con
cludit ꝓpheta dicens Exaltare dñe
in virtute tua. Hiero. i. demõſtra
tuam poteſtatẽ et maieſtatem. vt qui
prius veniſti in humilitate ĩ mundũ.
modo veni ad iudiciũ in maieſtate
Caſſ. cantabim⁹ ore et pſallem⁹
opere virtutes tuas id ẽ mirabilia
opa tua Hec eteni duo ſũt q̃ a nobis
omnimode exigunt. vt laudes dñi fi
deliter cãtemus. et ope noſtro ipius
mandata faciam⁹ Ric. vel cũ dñs
monſtrauerit virtutẽ ſuaꝫ in iudicio.
tunc cãtabimus et pſallem⁹ virtutes
eius Quia electi ꝯtinue in patria can
tabunt laudes diuinas ſcḋm q̧ dicitur
in .lxxxiij. pſalmo. beati qui habitant
in domo tua dñe: ĩ ſecula ſeculoꝝ lau
dabunt te. qui ẽ benedict⁹ in ſecula ſe
culorum. Amẽ.

Deus de⁹ meus

resp. Hug. Titul⁹ talis ẽ
In finẽ pſalm⁹ dḋ ꝓ aſſũptiõe vel ſu
ſceptiõe matutiã Cuius ſenſus talis
eſt Pſalmus iſte dirigẽs nos ĩ finez
i. in chriſtũ de cuius paſſione agit: ẽ
dauid. i. chr̃i qui eſt manu fortis aere/
as debellans poteſtates. q̃ ideo dict⁹
ẽ dauid. q̧ factus ẽ nobis ex ſemĩe da
uid ſcḋm carnez. Et ẽ pſalmus ꝓ ſuſce
ptiõe matutina. i. ꝓ reſurrectiõe chri
ſti q̃ valde mane facta fuit. cũ adhuc
tenebre eſſẽt. Caſſ. Suſceptio eni
fuit qñ dñs chriſt⁹ mortale corp⁹ ve/
teris hoĩs ꝯditiõe depoſita ĩ magnã
gloriã clarificat⁹ aſſũpſit Sꝫ cũ ĩ hoc
pſalmo chriſtũ multa de ſua paſſione
conſtat eſſe locutũ: videamus cur ei⁹
titulus ſolam reſurrectionẽ ꝯmemo/
rare voluerit Sepe ſignat per id q̄d
ſequitur illud q̄d p̄ceſſit. vt cum dici/
mus mane factuꝫ intelligamus vtiq̧
p̄ceſſiſſe noctẽ Et hoc per figurã ſy/
nechdoche. cũ per id quod ſequitur
poſſumus intelligere quod precedit.
vnde cum dicit chriſtuꝫ reſurrexiſſe:
cum paſſuꝫ et mortuũ indicat fuiſſe
Ric. Q aũt pſalmus iſte ẽ de chri
ſti paſſiõe ⁊ reſurrectiõe ad litteram
ſcriptus. patet per hoc q̧ chriſtus pẽ
dens ĩ cruce protulit principiũ hui⁹
pſalmi tanq̃ dictũ de perſona propa
dicẽs Heli heli lamazabatani quod
ẽ interpretatũ: deus meus deus me⁹
quare dereliquiſti me: ſic eniꝫ incipit
iſte pſalmus in hebreo. et ĩ tranaſlati
one Hieronymi iuxta hebreũ Q au
tem ĩ tranſlatiõe coĩ interponit Re/
ſpice ĩ me. nõ ẽ in hebreo. neq̧ ĩ tranſ
latione Hieronymi p̄dicta. ſꝫ fuit ad/
ditũ a .lxx. interp̄tibus. ⁊ ſic patet q̧
ſcḋm ſententiam ſaluatoris principium
huius pſalmi ⁊ per cõſequens totus
pſalmus ad litteram de chriſto ẽ ĩtel
ligendus Et Mat. xxvij. dicitur illḋ
quod ſubditur infra in hoc pſalmo:
diuiſerũt ſibi veſtimẽta mea q̄d iple
tũ fuit de chr̃o Et paul⁹ apl̃s q̃ ſciuit
legẽ ꝑ exercitiũ ſtudij ⁊ p⁹ea plen⁹ ꝑ
inſtructionẽ ſpũſſci. allegauit litterã
hui⁹ p̃s. de chr̃o dicẽs ad hebreos. ij.
dicẽs de credẽtib⁹ ĩ chr̃o Nõ ꝯfũdit
fr̃es eos vocare videlꝫ chriſt⁹ dicens
in pſalmo Nunciabo nomen tuum
fratrib⁹ meis. ĩ medio eccl̃e laudabũt
te Igitur ſequendo chriſti. iohannis.
Mat. et Pauli ſnĩam et determinati
onẽ eccl̃e p̃s. iſte exponẽd⁹ ẽ ad litte/
rã vt dictuꝫ ẽ de chr̃i paſſiõe a q̃ fuit
diuinit⁹ libẽat⁹ ſua gl̃oſa reſurrectiõe
Caſſi. Nam cũ multi pſalmoꝝ bre/

uiter de dñi paſſiõe meminerit. Ne
mo tñ tãta ꝓprietate eam deſcripſit
ſicut iſte. vt non tam ꝓphetia q̃ hiſto
ria eſſe videatur. vñ dñs chriſt' oĩa
ꝓuidẽs atq; diſpẽſans cui futura cũ-
cta pñtia ſũt. qui iam vicina paſſiõe p-
motus clamat dicens.
Deus deus meus. Nic. rõne
humanitatis a te create. Caſſ. Re
petitõ iſta affectũ neceſſarie oratiõis
oſtẽdit. Deus. grecus ſermo ẽ q̃ latie
interp̃tatur timor. ꝓ q̃ re vt arbitror
maiores noſtri deũ a timore appellan
dũ eſſe voluerũt. Unde quidam ait gẽ-
tilium poetar̃. Prim' in orbe deũ fe
cit timor. Hy. reſpice in me. i. vi-
de afflictionẽ meã. loquitur enĩ quaſi
pendens in cruce. Et dicit Hierony.
q̃ dñs in paſſiõe cecinit hũc pſalmuz
et ſequẽtes vſq; ad illũ v̾ſũ. In ma
nus tuas dñe cõmendo ſpiritũ meuz
Nic. quare me dereliquiſti? i ma
nibus iudeor̃ me perſequẽtiũ et tra-
ditum eorum volũtati. longe a ſalu-
te mea. ſcʒ corꝑali. q̃a nõ fuit ꝑſerua-
tus a morte. Caſ. Nã paſſus ẽ im-
paſſibilis per paſſibilẽ quaʒ ſuſcepit
humanitatẽ. et immortalis mortuus
eſt. et qui nunq̃ morit̾ reſurrexit. vñ
et beatus Ambroſi' ait. Idem patie
batur et nõ patiebatur. moriebatur ⁊
non moriebatur. ſepeliebatur ⁊ non
ſepeliebatur. reſurrexit ⁊ non reſur-
rexit. ſic et hominez dicimus hodie
pati. mori. et ſepeliri. cũ tamen anima
illi' nullo fine claudatur. Deĩn oſtẽ
dit cauſã quare derelictus ẽ. ſ. q̃ pec
catũ generis humani exigebat vt ꝓ
nobis peccatorib' pateret̾. Uñ ſ̾bdit
V̾ba delictor̃ meor̃. hoc ſupple exi
gebãt. Nic. delicta populi ſua dicit
Tum ꝓpter membror̃ capitis affini
tatẽ. Tuʒ q̃ facit ea q̊dãmõ ſua ſuſti
nẽdo ꝓ eis penã mortis. Deus meus
clamabo per diẽ. q̃ circa horã nonã
diei clamauit chriſtus ĩ cruce hely he
ly ⁊c. Mat. xxij. et nõ exaudies. q̃a
Chriſtus non fuit exauditus in iſta
orõe. q̃ nõ ꝓcedebat ex volũtate de
liberatiua. ſed ex rõne afflictionum ⁊
motuũ ſẽſitiue ꝑtis. ad oſtẽdẽdũ in
chriſto veritatem humane nature. et
nocte. videlʒ precedẽte chriſt' clama
uit ſimiliter ad patrẽ ꝓ ſua liberatiõe
dicens. Pater mi ſi poſſibile ẽ trãſe
at me calix iſte. Et hoc q̃ nõ ſum ex-
audit'. nõ ad inſipiẽtiã mihi. ſupple
reputabis. imo in hoc apparuit maxi-
ma eius ſapientia. et quãtum ad diui
nitatẽ. et quãtuʒ ad humanitatẽ. quia
ille modus liberationis humane fuit
cõueniẽtiſſimus. vt videlʒ hõ ſic pe
nã ſolueret q̃ debebat. ⁊ deus redime
ret qui poterat. Caſſ. Audiat que-
rulũ genus hũanũ. qui petitiones ſu
as deſiderat ſine dilatiõe cõpleri. pe
tit ſicut dictũ eſt humanitas verbi q̃
merebatur exaudiri. quã tamẽ idõ ñ
conſtat auditã. vt eius ſacro ſanguĩe
ꝓbroſa mũdi crimina lauarẽtur. Cla
mauit paulus vt ab eo carnis ſtimul'
tolleret̾. nec tñ audit̾ a dño. Aug.
Sʒ nõ ad inſipiẽtiã. ſʒ ad ſapiẽtiã. vt
hõ ĩtelligat deũ eẽ medicũ. et t̾bulati
onẽ medicamẽtũ eẽ ad ſalutẽ. nõ ad
penã. Sub medico poſit' vreris. ſeca
ris. clamas. nõ audit medic' ad volũ
tatẽ. ſʒ ad ſanitatẽ. Gre. xxvi. mora
lium. labor pugne ꝓtrahit̾. et creſcat
corona victorie. Suos ergo dñs cuʒ
velociter ñ exaudit q̊s repellere cre
dit̾: trahit. Medicus quippe aĩar̃ ẽ et
pctor̃ ĩ bõis ꝯtagia ſecat. abſcidit vi
r' putredĩs ferro t̾bulatiõis. ⁊ q̊ vo-
ces egri audire diſſimulat. eo egritu-
dĩs finẽ ꝓcurat. Caſſ. Duo eĩ ſũt
genẽa petitionũ qñ petim' honores.
diuitias. vĩdictã inimicor̃. ⁊ cet̾a h'
modi: ĩſipienter petimus. quia mũda
na deſideram'. Quãdo aũt poſtulam'

vt a periculis liberemur.vt vita nob
ꝓcedatur eterna. nō ſtulte petim⁹.ſed
conuenienter oramus Tu āt i ſācto
habitas de⁹ pater q́ es laus iſrael
.i.videntiū et intelligentiū te Aug.
In illis habitas quos ſāctificaſti.q̄s
facis intelligere.ꝙ ad vtilitatē q̄ſdā
n̄ exaudis:⁊ ad dānatioēꝫ q̄ſdā exau
dis.Ad vtilitatē nō ē exauditus pau
lus.et ad dānationē ē exauditus dia
bolus qui petijt Job ad tētādū.⁊ de
mōes qui petierūt ſe poſſe itrare por
cos In te ſperauerūt patres noſtri:
ſperauerūt ⁊ liberaſti eos Ad te cla
mauerūt ⁊ ſalui facti ſūt.Et nouim⁹
et legimus q̄ꝫ multos patres noſtros
ſperantes in ſe eruit de⁹ Eruit popu
lū iſrael de terra egypti.eruit tres pu
eros de camino ignis:eruit danielem
de lacu leonū:eruit ſuſānā ď falſo cri
mine Nūquid defecit ad filium ſuum
vt i cruce pēdētē nō exaudiret? Sꝫ
cuꝫ hec tāta ſupplicantibus p̄ſtiterit
tn̄ filio ꝓprio nō pepcit.ſed ꝓ nobis
oībus tradidit illū.vt iplerent̄ ſcptu
re.et ſalus mūdi paſſiōe ipius ꝓueni
ret.chr̄s qui ſuos apoſtolos vocat in
euāgelio fratres.ipe antiquos ꝓphe
tas et fideles vocat patres. Hier.
In te ſperauerūt et nō ſunt cōfuſi
ꝙ q̄d ꝓmiſiſti adimpleſti.hoc ē.terrā
ꝓmiſſiōis.et longā vitam eis dediſti
Nic. Ego āt ſuꝫ vermis.i.vilis
et abominabilis in cōſpectu iudeoꝝ
Unde expuerūt in faciē eius.et cola
phis eū ceciderūt vt hētur Mat.xxvij
et non hō videlꝫ reputatus. ꝙ nō
habebat ſpeciē neqꝫ decorē. Vn̄ Iſa
ie.liij. Reputauimus eū quaſi virum
leproſū Maxim⁹ in ſermone eiuſdeꝫ
Cur totius creature domi⁹ vermicu
lo ſe voluerit compari?poſſum⁹ q̄deꝫ
humilitati aſſignare que ſāctoꝝ v̄tus
ē maxima.ſicut ſanct⁹ moyſes āte de
um ſe aīal irrōnale ꝓfitetur.dauid pu
licē ſe eſſe cōmemorat.Uel chriſt⁹ ſe
cōparat vermi Hier. Qui vermis
in ligno naſcitur.nō habet patrē niſi
matrem.Et chriſt⁹ ex maria eſt nat⁹
ſine concubitu.non habet patrē i ter
ris niſi matrē Opprobriū hominuꝫ
Caſſ.fuit chriſt⁹ qn̄ innumeris ſpu
tis ſacerdotes et phariſei cōſpuebāt.
et alapis ſacrilegis verberabāt eū
et abiectio plebis fuit qn̄ pilatus de
dit turbis poteſtatē quē vellēt ſibi di
mitti.Illi barrabā ſibi eligētes:chri
ſtū dominū poti⁹ abiecerūt Omnes
videntes me.Omnes de malis tm̄
ſuſcipiēdū ē.qui deriſerūt me dicē
tes Aue rex iudeoꝝ locuti ſūt labijs
et nō aīo Nā q̄d per iracundiā ⁊ n̄
per rationeꝫ ꝓbares dictum,adiecit
et mouerunt caput me ſicut falſuꝫ
ꝓphetā Nic. blaſphemādo et vocā
do.Quid āt dixerunt ſacerdotes cuꝫ
blaſphemādo conſequēter oſtēdit di
cēs Sperauit in dn̄o eripiat eū:ſaluū
faciat eū Hec v̄ba recitat etiā euāge
liſta. Mat.xxvij.dicēs. Pricipes ſa
cerdotū cū ſcribis illudētes dicebāt.
Alios ſaluos fecit: ſeipſuꝫ nō poteſt
ſaluū facere Et ſubditur. Cōfidit in
deum,liberet eum ſi vult Et prophe
ta ait Qm̄ vult eū Hiero.id ē pa
ter voluit talē filiū habere ſine pecca
to.per quem peccata mundi tolleret
Caſſ.O celeſtis integritas.Nōne
videm⁹ hic euāgeliū magis recenſere
q̄ꝫ pſalmū.qn̄ tāta veritate completa
ſunt vt non futura ſed trāſacta vide
ant?Merito ne quid aut excuſabile p
fidis aut fidelibus relinqueretur am
biguū. Nico. Sequitur vox hu
manitatis chriſti qui tanquam verus
homo recurrit ad diuinum auxilium
dicens Quoniam tu es qui extra
xiſti me de ventre videlicet virgina
li.ꝙ ſup̄ naturā naſci me feciſti de v̄gi
ne. Caſſ.Et ꝯgrue ab original'pcc̄i

vitio dicit ſe extractuꝫ. vñ hũanitas
tenebatur obnoxia. ſpes mea ab vbe
ribus matris mee. Chr̃s hõ ab ĩitio
vite ſue ſpem ſuã dicit poſuiſſe ĩ dño
vt declararet perfectã hũanitatẽ quã
aſſumere et monſtrare dignatus eſt
Hiero. Qui nõ ẽ dedignatus ſuge
re vbera matris .i. vbera marie. In
te proiectus ſũ ex vtero. Aug. vt mi
hi ſolus eſſes ſpes. Caſ. Quod aũt
dicit ſe proiectũ in dño. oſtẽdit ab hũa
na iniquitate ſe fuiſſe diſcretũ. De ven
tre matris mee ds me᷒ es tu. Nic.
.i. te deũ meuꝫ cognoui. qꝛ aĩa chr̃i ab
inſtãti conceptiõis fuit repleta ꝟtuti
bus et ſcientijs. ne diſceſſeris a me.
ſubtrahẽdo auxiliũ tuũ. Cuius cauſa
ſubditur. Qm̃ tribulatio proxima ẽ.
.i. acerbitas maxia mee paſſiõis. et nõ
ẽ qui adiuuet. eripiẽdo me de mani
bus iudeoꝝ. Hiero. neqꝫ angelus.
neqꝫ hõ niſi tu pater. Caſſ. qꝛ ſi de
us mõ adiuuet: nullus ẽ qui eripiat
periclitãtẽ. Cõſiderem᷒ ꝙ ſi dẽm᷒ aliqñ
ab ipo diuidi qñ nulli᷒ niſi ipius tm̃
miſeratõne poſſum᷒ ſaluari. Orõe
decurſa quã chr̃s in paſſiõib᷒ ſuis ſe
pmittit: ſicut eũ feciſſe tpe traditiõis
euangeliſtaꝝ dicta teſtãtur. Cõſequẽ
ter p allegoricas cõparationes arcanũ
crucifixionis ſue reuelat: ponens fu
tura tãqꝫ p̃terita. vt duriſſima corda
iudeoꝝ quaſi peracta veritate cõuinc
ceret. Circundederũt me vituli mul
ti. .i. populi iudeoꝝ qui erãt tãqꝫ vitu
li laſciuientes ⁊ incõtinẽtes: q̃ greſſ᷒
ſuos nullo moderamĩe diſtiguũt. ſed
vagi ac petuli ad ĩiqua ↄſilia q̃buſdã
ſaltib᷒ efferuntur. tauri pingues ob
ſederũt me. p q̃s principes iudeoruꝫ
deſignat. qui feroces erãt ad occiden
dum chriſtũ: et in diuitijs impinguati.
Uel circũdederũt: põt trahi ad eos
qui illum cum gladijs et fuſtibus ãbi
erunt. Obſederunt autẽ ad illos qui

ſepulcruꝫ ei᷒ cuſtodierũt ne a diſcipu
lis occulte raperetur. Aperuerũt ſu
per me os ſuum. clamantes. Crucifi
ge. Crucifige eũ. ſicut leo rapiens et
rugiẽs. Ni. Deſiderantes me de
uorare ex crudelitatis magnitudine.
Sicut aqua effuſus ſum. aqua eniꝫ
perfectius funditur de vaſe qꝫ alij li
quores. qꝛ de alijs liquoribus effuſis
remanet ſapor et odor. per hoc intel
ligitur qꝛ iudei ita intendebãt annihi
lare chriſtũ. vt de ipſo nulla memoria
remaneret. Idẽ Hiero. Hu. Uel
ſicut aqua effuſus ſũ. i. ſanguis meus
abundãter ſicut aqua effuſus ẽ. Mor
teꝫ aũt dñi ſecuta ẽ mors ſpũalis apo
ſtoloꝝ. Uñ addit. et diſperſa ſũt oĩa
oſſa mea. Hiero. i. apoſtoli. qꝛ ſicut ca
ro ab oſſib᷒ oritur vel roboratur. ita
et corpus chr̃i. i. apoſtoli firmantur a
a chr̃o. Nic. Uel aliter magis iux
litterã. Diſperſa ſunt oĩa oſſa mea. id
eſt a iuncturis diſſoluta. Tali modo
dicitur Danie. x. Domine ĩ viſiõe tua
diſſoluta ſunt compages mee. et nihil
remãſit in me viriũ. Factũ ẽ cor me
um ſicut terra liqueſcẽs in medio vẽ
tris mei. ſicut cera a calore ignis re
ſoluitur. ſic cor hũanuꝫ in quãtum eſt
ſenſitiue partis organũ horrore terri
bilis pene imminẽtis. Hec aũt ad expri
mẽdã magnitudiẽꝫ doloris chr̃i ſcribi
lis dicta ſũt de chr̃o. Aruit tãqꝫ teſta
ꝟt᷒ mea. qꝛ humor exiſtens in corpe
chr̃i fuit q̃i exhauſt᷒ p effuſionẽ ſui ſã
guĩs ĩ flagellatiõe: coronatiõe. manuũ
et pedũ cõfixiõe. et lateris apertione.
In cuius apertione poſt ſanguinem
exiuit aq̃. vt hẽt Ioh. xix. ad oñden
dũ qꝛ corpus remãſit arefactum tãqꝫ
teſta exiccata. Et oſſa mea p̃bata ſũt.
qꝛ deficiẽte ſãguĩe. deficit virtus oſſi
uꝫ. et lingua mea adheſit faucib᷒ me
is. pre defectu hũoris. ⁊ ĩ puluerem
mortis deduxiſti me. i. ad mortem p

quã corpa redigũt in puluerẽ.tñ cor
pus chriſti a pulueris putredie fuit p̃
ſeruatũ ꝑ ſue reſurrectiõis accelerati
onẽ vt dictũ ẽ ſup̄ pſalmo.xv. Nec
mirũ ſi hec paſſ⁹ ſũ q̄ p̄dixi Q̃m cir/
cũdederũt me canes multi.J.i.iudei ñ
ſe habẽtes ad me ſicut hoĩes.ſʒ ſicut
canes cõtra me latrãtes ĩ preſẽtia pi
lati Cõſiliũ malignãtiũ obſedit me. J
ſm ꝙ dicitur Math.xxvij. Mane aũt
facto cõſiliũ inierũt oẽs principes ſa
cerdotũ et ſeniores populi aduerſus
Jeſũʒ vt eũ morti traderẽt. et victũ
adduxerũt.et põtio pilato p̄ſidi tradi/
derũt Foderũt man⁹ meas ⁊ pedes
meos.J clauis ĩ crũce ꝑforãdo Et licʒ
hoc fecerũt milites pilati q̄ erãt gẽti
les:aſcribit tñ iudeis:ad q̄ꝝ importu
nã petitionẽ hoc factũ fuit Dinume
rauerũt oĩa oſſa mea.J ꝙ ita extẽderũt
me in cruce ꝙ ip̄a dinumerari potue
rũt Caſſ. Ut q̄d caro ſupducta ce/
lauerat:nimia extẽſiõe corpis appare
ret Nic. Ad cuius intellectũ ſciẽ
dũ.ꝙ q̃n aliq̄s cruci affigebatꝰ:p̄⁹ men
ſura corpis a manu ĩ manũ ſm latitu
dieʒ.⁊ a ſcapulis vſqʒ ad pedes ſm lõ
gitudieʒ capiebatꝰ.vt ĩ ligno crucis fi
erẽt foramĩa ꝑ q̄ claui poſſẽt facilius
trãſire.⁊ ſic fcm̄ fuit de chr̄o.q̃n autẽ
vna man⁹ fuit affixa.humores cucur/
rerũt ad locũ illũ q̄ naturaliter currũt
ad locũ leſũ.et ſic nerui fuerũt retra/
cti verſus illã ꝑtẽ Jdeo ad hoc ꝙ a/
lia man⁹ reduceretꝰ ad locũ foramis
in ligno facti:oportuit eũ trahi violẽ
ter cũ chordis . Jdẽ intelligẽdũ ẽ de
pedib⁹ ꝓpter leſionẽ factã ĩ ꝑtibus ſu
perioribus.ꝓpter q̄d ex tali violẽta
extẽſiõe corpis apparebãt oſſiũ iũctu
re.ꝙ chr̄s fuit nud⁹ crucifix⁹ ⁊ ſic po/
terãt oſſa eius dinumerari Ipſi vero
conſiderauerũt ⁊ inſpexerũt me.J eſti
mãtes me hoĩem purũ eo ꝙ videbant
me talia paſſũ Diuiſerũt ſibi veſtimẽ
ta mea.J ſm ꝙ dicitꝰ Joh.xix. Accepe
rũt veſtimẽta eius ⁊ fecerũt quatuor
ꝑtes.vnicuiqʒ militi vnã ꝑtẽ Et ſup
veſtẽ meã miſerũt ſortẽ.J.ſ.ſup tunicã ĩ
cõſutilẽ vt dr̄ ibid̄ Et ꝙ ñ erat ꝯuẽi
enter diuiſibilis:miſerunt ſortẽ quis
eã haberet totã Caſſi. Ad ſciendũ
vero cur dñs qui dixit:ꝑtãtem habeo
ponẽdi aĩaʒ meã et poteſtatẽ habeo
iterũ ſumẽdi eã:potius crucis et nõ
alteri⁹ ſupplicij elegit ſibi mortẽ Cõ
ſiderãdũ ẽ ꝙ crucis poſitio talis ẽ vt
pars eius ſupior celos petat:inferior
terras nõ deſerat.fixa infernoꝝ ima
cõtigat. Et velut quibuſdã brachijs
extẽſis latitudo eius toti⁹ mũdi par
tes appetat Jacẽs vero quatuor cardi/
nes mũdi deſignat. Sic in quo poſi
ta cũcta videtur cõplexa.vt chr̄m ĩ ce
lo.chriſtũ ĩ terra.chriſtũ per cũctũ or
bẽ. chriſtũ q̄ʒ ad ĩferna figurã crucis
eſſe cognoſcas. Nã ſi aut ferro trunca
tur:aut ignibus fuiſſet ſuffocat⁹: aut
lapidibus oppreſſus:aut fluctibus di
merſus:aut alia qualibʒ morte preuẽ
tus: q̄ ſigno rogo.diabolus pellẽtur.
q̄ vexillo frõs chriſtianoꝝ tuta man
ſiſſet:quã figura corporis et aĩe firma
retur ĩfirmitas? Nulla mors tãte ma
ieſtati meli⁹ cõuenire potuit niſi hec
q̄ nob̄ ꝑfẽe ſalutis ĩdicia delig̃t Cor/
p⁹ nãqʒ chriſti filij dei cruci clauis af
fixũ.lãcea ꝑforatũ.fructũ nobis intu/
lit ſine fine mãſuꝝ. P⁹ narrationẽ paſ
ſiõis ſue.dñs ieſus celerrimã deꝑcatꝰ
ſui corporis reſurrectionẽ:vt ꝑfidoꝝ
mala crudelitas ſuperueniẽte:tali glo
ria deſtruatꝰ Uñ dicit Tu aũt dñe ne elõ
gaueris auxiliuʒ tuũ a me.J Auxiliũ
dic̄ ſuã reſurrectionẽ q̄ fca ẽ tcia die
Nic. Ac ſi dicat.dñe p̄r ꝓtin⁹ reſuſcita
me ad defẽſionẽ meã ꝯſpice.J Que
aũt ſit iſta defẽſio ꝯñter exponit dicẽs
Erue a framea deus animam meam
J id eſt a morte violenta que gladio

ſolꝫ inferri q̄d factū ē. q̄ nō p̱ violen
tiā ſed ꝓpria ſua volūtate aīa ei⁹ ſepa
bat᷑ a corpe. ſm q̄ dixerat Joh. xv.
Ego ponā aīam meā, et nemo tollet
eā a me, ſed ego ponā eā a meipō. id ē
pro volūtate mea. ꝛ de manu canis
Hiero. i. de poteſtate īferni qui de-
uorat animas more canino vnicā
meā i. aīaꝫ meam q̄ idcirco dī vnica
q̄ ipa ſola immunis eſt a pcc̄o. et alie
aīe mūdant᷑ ab ipa. Hoc etiā dixit in
pſalmo. xv. Nō delinquas aīaꝫ meā
in īferno Ni. Salua me ex ore le
onis i. populi iudaici quē vocat le
onē ꝓpt̄ crudelitatē et fortitudinem
malicie ſue ꝛ a cornib⁹ vnicornium
hūilitatē meā Glo. vnicornis ē
aīal ſupbiſſimū, q̄d dicit᷑ mori ex indi-
gnatiōe. ſi pter volūtatē ſuā teneat᷑ ꝛ
vnū cornu hꝫ Poſtulat ḡ eripi hūili
tatē ſuā a pſumptione ꝛ ſuperbia mi
litū: qui ipm putabāt cuſtodire intra
ſepulcrū Collect. Poſtq̄ dn̄s chri
ſt⁹ narrauit q̄ paſſ⁹ ē. cōſequēter ſbiū
git fructū paſſiōis ſue dicēs. Narra
bo nomē tuū fratrib⁹ meis Ni. i.
apoſtolis alijs q̄ chriſti diſcipulis. q̄
bus māifeſtauit reſurrectionē ſuā fa
ctaꝫ v̄tute dei pr̄is. ſm q̄ expōit apo
ſtolus ad hebreos. ij. Nō ꝯfūdit᷑ eos
vocare fratres dicēs Narrabo nomē
tuū fratribus meis: vt dictū ē ſb titu
lo hui⁹ ps i medio eccl̄ie laudabo te
i. ī medio ꝯgregatiōis fideliū faciaꝫ
te laudari per apl̄os alios q̄ creden
tes Hoc factum ē in die pētecoſtes:
ſicut dicit᷑ actuuꝫ. ij. Loq̄bant᷑ varijs
līguis apl̄i magnalia dei Deīn ꝯuer
tit chriſtus ſermonē ad ſuos fideles:
hortās eos ad laudē dei dicēs Qui
timetis dominuꝫ tiore filiali vel ini
tiali Caſſ. Qui laudē generat amo
rē tribuit᷑ ardorē charitatis inflāmat
Timor ei human⁹ nō laudē parturit
ſed vituperationē. q̄ eccle. xv. Non

ē ſpecioſa laus ī ore peccatoris. Qui
ergo reuerētiā habetis noī eius. lau-
date eū corde et ore. q̄ eū non meret᷑
p̄dicare, niſi qui cognoſcitur ꝛ timere
Qui āt ſūt illi q̄ eū timēt. explanat di
cēs vniuerſū ſemē iacob Nic. i.
vniuerſi imitatores fidei ꝛ operꝫ ei⁹:
q̄ eſtis ſupplātatores vitiorꝫ glorifica
te eū corā oīb⁹ abſq̄ timore honorā
tes eū Timeat eū oē ſemē iſrl̄ nō car
nalis ſed ſpūalis. ſm q̄ diſtiguit apl̄s
ad rō. ij. Iſrael ſm carnē, et iſrael ſm
ſpiritū Hug. Semen iſrael ſūt oēs
renati per baptiſma qui deū ꝯtēplāt᷑
per verā fidē Quare āt ſic laudari de
bet et glorificari. cōſequēter oſtēdit
dicēs qm̄ nō ſpreuit negligendo
neq̄ deſpexit refutādo depcationē
pauperis i. meā Nic. Qui ī pau
pertate natus ſuꝫ. conuerſat⁹. nudus
crucifixus et mortuus, atq̄ ī alieno ſe
pulcro ſepult⁹ Colle. Trāſlatio ro
mana hꝫ ſic. Neq̄ deſpexit p̄ces pau
perū Caſſ Quod ſolēt facere iſti⁹
mundi honore gloriātes. videlꝫ ſper
nere pauperes: deſpicere ſupplicātes.
cauſaſq̄ de habitus qualitate mētiri.
vt ſi ſit veſtib⁹ nitidus verax putet᷑.
ſi amictu ſordidus mēdaciſſim⁹ habe
at᷑ Sꝫ apud deū lōge diuerſuꝫ ē q̄ de
veſtibus nō iudicat. qm̄ opulētiā nō
honorat. ſed p̄ces fideliū paupū exau
dit et adiuuat. Egenus illi p̄cioſ⁹ ē q̄
tn̄ fuerit ſanctitate ditiſſim⁹ Hiero
Nec auertit faciē ſuā a me. ſꝫ reſuſ-
citauit me a mortuis ꝛ cuꝫ clamareꝫ
ad eū exaudiuit me Hug. Vn̄ ad
hebre. v. dic̄ apoſt. In oīb⁹ exaudit⁹
ē p̱ ſua reuerētia Caſ. Sꝫ quid ē
de q̄ ſe dicit exauditū? vtiq̄ vt mors
noſtra ei⁹ exitio finiretur. vt origīale
pcc̄m veteris hoīs redimēt p̄cio ſciſſi
me paſſiōis Hug Deīn ꝯuertit ſer
monē ad pr̄em oſidēs q̄ eccl̄ia ita lau
dat eum ſicut hortabatur chriſtus vn̄
dic̄ Apō te laus mea ī eccl̄a magna.

Nic. ꝙ chriſtus noīe patris lauda
tur in eccīa per orbē terrarꝫ diffuſa.
Vota mea .i. corpus ⁊ ſanguinē me
um voluntarie a me oblata in cruce
reddam conuertēdo ſubſtātiā panis
⁊ vini ī corpꝰ meū ⁊ ſāguinē ī ſacro
eucharīſtie in conſpectu timētiū eū
.i. fideliū corā quibus cōficitur hoc
ſacramētū Ipſe ē eī ſacerdos ſūmꝰ. q
hanc conſecrationē efficit virtute diui
nitatis. ſacerdos āt eccleſiaſticus nō
eſt niſi miniſter proferens vba cōſecra
tiōis in noīe eius Edēt paupes .i.
vere humiles ⁊ ſaturabūt Caſſ.
qui cōtēptis terrenis regnū dī eſuri
unt Saturari enī nō poterāt niſi qͦs
talis eſuries poſſidebat ⁊ laudabūt
dūm Nic. ꝙ cū diuinis laudibꝰ et
gratiarꝫ actiōe debēt accipe hͦ ſacrm
Hiero qui requirūt eū p fidē et
opera cognoſcētes ꝙ ipe ē panis vi
uus q̄ de celo deſcēdit viuent corda
eorꝫ in ſeculū ſeculi .i. aīe eorꝫ eterna
liter viuēt. et hoc ſacramētum viuifi
cat ſpiritualiter et eternaliter Unde
dūs dicit Ioh. vi. Si qs māducauer
rit ex hͦ pane viuet ī eternū Caſſ.
Illud veraciter viuere dicimꝰ quod
in diuinitatis grā perſeuerat Remi
niſcentur Nic. vox ē prophete dauid
puidentis conuerſionē gētiū ad fidē
chriſti ante finē mūdi. ſicut predictū
fuit danielis. vij. Oēs populus tribꝰ
et lingue ſeruient ei Unde dicit Re
miniſcentur Hug. per fidem quam
predicabāt apoſtoli et ſic conuertē
tur ad dominū qui auerſi fuerāt per
idolatriā vniuerſi fines terre ꝙ ex
vniuerſis finibus terre collecta eſt ec
cleſia catholica Et adorabūt ī con
ſpectu eius vniuerſe familie gentiū
Caſſ Ne quis putaret dubiū qͦmō
eſſes ab vniuerſis gentibus adoran
dꝰ. interpoſuit: ī cōſpectu eiꝰ. vbi nul
lus adorat niſi q̄ de ſincera fide pſū
pſerit Cōſpectꝰ eī illius nō ē niſi ſup
fideliſſimos et beatos Qm̄ domini
ē regnū Nic. Regnū diaboli ceci
dit et regnum chriſti aduenit Nic.
et ipſe chriſtus qui ē idem cum pa
tre rōe deitatis dn̄abitur gentium
Hug. Supra dixit de māducatōne
ſpūali euchariſtie ubi. edēt paupes ⁊c
hic pſequēter agit de māducatōe ſa
cramēti q̄ cōis ē bōis ⁊ malis. vn̄ dic
Manducauerūt corpꝰ chriſti ī ſacro
⁊ adorauerūt exteriꝰ genua flectē
do Omnes pingues terre Caſſi. id
eſt diuites qui habent in diuitijs pre
ſumptionē Et hi diuites qui ſūt te
pidi chriani In cōſpectu eius cadent
oēs qui deſcendūt in terrā .i. qui in
terrenas concupiſcētias carnis fragi
litate deſcendūt. et oībus apparere nō
poſſūt. ſed dei conſpectui noti ſunt
Aug. Solus eī deus videt quō ca
dūt vniuerſi. qui celeſtē cōuerſationē
deſerentes in terra eligūt beati appa
rere hoībus nō vidētibꝰ ruinā eorū
Hug. Ita erit malis dicit chriſtꝰ ſꝫ
de me et de meis q̄ digne ſumūt cor
pus meū erit hoc quod ſbditur Et
aīa mea illi viuet Hiero .i. deo
patri. ꝙ mors mihi vltra nō dn̄abitur
Et ſemen meū .ſ. filij eccīe Seruiet
ipi Hug. amore iuſticie: nō timore
pene Hoc āt erit p pdicationē apo
ſtolorum. Unde ſubdit Annūcia
bitur dn̄o generatio vētura Nic.
.i. generatio ppli chriſtiani: qui rege
neratur in chriſto ex aqua et ſpū ſan
cto: que tpe Dauid adhuc erat vētu
ra: et per orbē diuulgāda Et annūcia
būt celi .i. apoſtoli et diſcipuli dn̄i q̄
celi dicunt in xviij. ps. Iuſticiā eius
.i. mādata chriſti et euāgeliū ipius
populo videlꝫ chriſtiano qui na
ſcetur per fidē ex aqua et ſpū ſancto
quē fecit dn̄s .ſ. chrīs liberū a pecca
tis Caſſ. Creauit enim quādo illū

de ventre matris eduxit. Sed tūc eū
a peccatis liberū fecit. qn̄ chriſtianiſ/
mū p aquā regeneratōis inſtituit. O
dura corda iudeoꝝ: o inſenſate mētes
infideliū: nōne hic ſolꝰ pſ. ad paſſionē
dn̄i credendā ſufficere debuiſſz. quam
ſic euidenter de ſe veritas ipſa predi/
cauit. Et ne alīq excuſatio duriſſimis
corde relinqueret. ſequūtur int̄ alios
De hac re pſal. euidenti ꝛ manifeſtiſ/
ſima prophetatōe ꝯſcripti. ſcz xxxiij.
liiij. lxvij. et cviij. vt nulli deberet eē
ambiguū qđ tātis preconibus cogno
ſcit̄ fuiſſe diuulgatū Collect. Nos
igit̄ q̄ p miām dei ꝛ fidem filij eiꝰ xpi
ieſu piculuz infidelitatis euaſimꝰ: vt
exinde dignas ꝓ nr̄o modulo grārū
actiōes referre ꝓmpti excitemur Iu/
giter nr̄e memorie ꝯmendādū eſt q̄lit̄
ꝓ nobis dn̄s ieſus paup factꝰ ē. ꝛ do/
lens a diſcipulo traditꝰ in manibꝰ ini
micoꝝ ſuoꝝ ligatꝰ: ꝯſputꝰ: deriſus: p/
cuſſus: ſaturatꝰ opprobrijs: falſo accu
ſatꝰ: flagellis ceſus: ſpinis coronatus:
morti adiudicatꝰ: clauis cōfoſſus: ſuſ/
penſus patibulo crucis: felle potatus.
et tandē ꝓ pc̄tis nr̄is in cruce mortu
us. ꝛ lancea latꝰ eiꝰ pforatū eſt. Unde
in nr̄e redēptiōis ſacramētū ſanguis
et aq̄ ꝓfluxit Hec hereāt ſemp animo
nr̄o vulnera eiꝰ in cruce pendentis in
ſpicientes iugem memoriā de eiꝰ paſ
ſione cū ſuſpirio ꝛ cordis dolore ha/
beamꝰ: q̄tenꝰ ſic ei ꝯpati valeamꝰ. vt
ipſi poſt hanc vitam copulari merea
mur in regno Nico. Moralit̄ aūt
poſſet exponi iſte pſalmꝰ de quolibz
fideli q̄ eſt mēbrū chriſti: q̄ in afflicti/
one mentis ſiue corporis poſitꝰ petit
a deo liberari. a q̄bꝰ cū adiutorio dei
reſurgit ſaltē ſpūalit̄: etſi nō corpora/
lit̄. q: deꝰ pmittit aliquādo fideles ſu/
os in afflictionibꝰ corporaliter mori:
vt p meritū patientie ꝑueniāt ad ma
ius premiū celeſtis glorie. ad qđ nos
ꝑducat qui eſt benedictus in ſecula ſe
culorum Amen

Dominus regit

me. Titulꝰ huiꝰ pſalmi Pſal
mꝰ dauid: q̄ patz ex p̄miſſis Hugo
Supra egit de paſſiōe chriſti ꝛ de fru
ctibus eiꝰ: hic aūt adhuc ꝓſeq̄tur fru
ctū eius qui ē liberatio a captiuitate
babylonica. ſcz a pc̄tō. et hec facta eſt
p paſſionē dn̄i. p quā data eſt nobis li
bertas redeūdi ad ſupnā hieruſalem
ad quā reuertimur p decē dietas ſiue
grās: q̄s in hoc pſalmo deſcribit pro/
pheta Caſſ. Loquit̄ ei p totū pſal
mū fideliſſimꝰ chriſtianꝰ: primi hoīs
vetuſtate depoſita: regeneratꝰ ex aq̄ ꝛ
ſpūſcō: grās agēs atq: dicens

Dominꝰ Hugo chriſtus re/
git me redeuntē de captiuitate
pc̄ti vt dux viatorē ne deuiet. vt lux
in tenebris ambulātē: ne cadat. vt pa
ſtor gregē: ne a lupis pereat Hiero
Et nihil mihi deerit Qui deum ha/
bet ꝛ q̄ deo adhēt nihil boni deeſt ei.
vt ait ꝓpheta. Nihil deeſt timentibꝰ
deū Hugo Et hoc probat p indu
ctionez illoꝝ x. q̄ ſunt nc̄aria viatori.
Prima grā eſt cognitio ſacre ſcriptu
re: de q̄ dicit In loco paſcue. i. ſacre
ſcripture Ibi me collocauit Caſſ.
Sicut ei pecudū corporibus pingue
dinē pſtat ager depaſtꝰ. ita ꝛ ſermo di
uinus aīam nouit fidelit̄ ſaginare me
ditatus. de his paſcuis ſaturatꝰ eructa
uit ille q̄ dixit deo. Quā dulcia fauci/
bus meis eloq̄a tua ſup mel ꝛ fauum
ori meo: et his ſimilia Hugo Se/
cūda grā ē baptiſmi regeneratio q̄ ē
ianua fidei: de q̄ ſubdit Sup aquam
refectionis Caſſ. i. ſup lauacrum
baptiſmi q̄ aīa ſterilis ariditate pc̄ti
ad bonos fructꝰ ferendos diuinis mu/
neribꝰ irrigat̄ Hugo Et bn̄ dicit̄
aq̄ refectionis. q: baptiſmꝰ reficit ꝛ re/

format' ī hoīe ſilitudinē dei: quā dfor
mauit diabol' p pctm̄. ⁊ ſup hāc aq̄m
educauit me. ſicut puerū fidei nutri
mento. Quaſi dicat: recepto ſacramē/
to baptiſmi q̄ſi fundamento: paulatī
alia ſacrā recepi. q̄ nutriūt aīam ad re
cipiendū ſolidū cibū. i. doctrinā pfe/
ctionis. Tertia gratia ē oīoda ɔuer/
ſio ad deū vt nihil pter eū q̄rat hō: d
quo addit aīam meam ɔuertit. ad ſe
vt mūdanis reb' nō inhiet vel inten
dat. q̄ min' ad eum currere libere po
ſit Caſſ. que poſt baptiſmū de pec/
catrice facta eſt iuſta: de feculenta mū
diſſima: q̄ dudum ſub diabolo fuerat
captiua. ſ; tunc eſt ſalubris iſta ɔuer/
ſio: ſi non iterū incentiuis vitiis ī pec
cata relabat. Hugo Alia ſc; q̄rta
gratia quā fecit dn̄s viro iuſto eſt: q
ducit eū p ɔpendium ɔſilior. vnde ſb
dit Deduxit me ſup ſemitas iuſticie.
id eſt p ɔſilia p q̄ deducit hō vt recti
us ⁊ citius ɔueniat ad patriā Caſſ:
Semite ei iuſticie ſunt duo precepta
charitatis. in q̄bus lex ⁊ ſermo phe
talis ɔcludit. videl; diliges dn̄m deū
tuū ex toto corde tuo: et ex tota aīa
tua: ⁊ proximū tuū ſicut te ipm̄. addit
pter nomen ſuū. Ut nemo dicet
meritis ſuis collatū. qd̄ a diuina grā
ɔbat eſſe ɔceſſum. Sequit q̄nta grā
que eſt ſecuritas p quā viator iſte du
citur p viā huius mūdi: vnde ſubdit
Nam etſi ambulauero in medio vm
bre mortis. Hugo pctā vel pctō/
res dicūtur vmbra mortis. q: p ipſa p
ueniturad verā mortē inferni. vnde
Iſa. ix. dicit Habitātibus in regione
vmbre mortis lux orta eſt eis. Sic er
go ɔtinua litteram: pericula vie non
pn̄t mihi nocere. q: dn̄s deducit me.
Nā ſi ambulauero inter pctōres q̄ſ/
cūq; nō timebo mala. culpe ad quā
trahere me volūt. nec mala pene quā
mihi infligant quoniā tu mecū es.

Aug'. Nūc habitas in corde meo
p fidem vt poſt vmbrā mortis etiam
ego ſim tecū Caſ. Siue vmbra mor
tis abſolute diabolus eſt. qui obſcure
nobis laqueos ponit. vt nos p nebu
las ipſi' decepti: ī etne mortis ɔcipi
tia corruam'. Nō timebo ei' prauas
tentatiōes ⁊ fraudes, q: tu de' meus
preſentie tue me tuitione defendis. ſi
cut ſcriptū eſt in ɔphetia. Nō te deſe
ram: nō te derelinquā. Sequit ſexta
gratia q̄ eſt patientia ⁊ gaudiū in tri/
bulatōe. Unde dicit Uirga tua ⁊ ba
culus tuus ipſa me conſolata ſunt.
Hiero. Per virgā intelligit tribu
latio ⁊ diſciplina patris. p baculū ſu/
ſtentatio in pn̄ti ⁊ ɔſolatio futura ac/
cipit Caſſ. Iſtis ergo duab' reb'
fidelis ſe aſſerit ɔſolatū. Una eſt di/
ſcretio ſiue caſtigatio q̄ ɔuertit vitio
ſos. Altera eſt gubernatio q̄ ſuſtinet
fideliſſimos chriſtianos. Ipſa ponit ī
plurali numero ɔ iſtis duob' q̄ vir/
ga ⁊ bacul' ſignāt. Sed videam' quē
admodū vtraq; nos ɔſolari poterunt
cū res oīo diuerſe ſint. baculū q̄ppe n̄
eſt dubiū ɔſolari q̄ ad opem ferendā
hūane ībecillitati ſp aſſumit. De vir
ga q̄d dicim' q̄ ɔcutit affligit ⁊ noſtra
vitia iudiciaria ſeueritate caſtigat?
Cōſolat plane ⁊ ipſa fideles. q̄ñ eos
ad viā dn̄i adhibita emendatiōe ɔdu
cit. Nā recte ɔſolari dicim' oē illud
qd̄ iuuat: etſi ad temp' nos ɔ diſtri/
ctiōe ɔtriſtat. ſicut dicit apl's ad heb:
Oīs diſciplina ad pn̄s nō gaudii vi/
det ſ; triſtitie. impoſterū aūt multum
fructū affert Hug. Cōſolant autē
nos flagella dn̄i ɔpt ē tria. Primo q:
ſigna ſūt pñe dilectōis ſicut ipſe dic
Iobis iij. Ego q̄s amo arguo ⁊ ca/
ſtigo. Scd̄o q: penas eternas ī tpalē
ɔmutāt Un̄ Greg. ait: ſci penas tpa
les lucrū reputāt q: p has ſe eternas
euadere nō ignorant. Tertio q: etna

gaudia donāt. Vñ ſapie iij.° dicit In
paucis vexati: i multis bñ diſponent
Hiero. Erudierūt ergo me ꝯſolan
do: me afflixerūt mortificādo Hugo
Septīa gratia ē refectio eucharistie:
de q̄ ſubdit Paraſti in ꝯſpectu meo
mēſā Caſſ. id ē pdeſtinaſti altare
ſcm̄ qḋ cūcta videt eccīa: qḋ circūdat
popul° chriſtian° Eccīe vero mēſa ē be
ata ꝯiuiatio corporis ⁊ ſanguīs chri
ſti: epulatio felix. ſaturitas fidei: eſca cele
ſtis Hugo Hāc menſam parauit
chrīs ⁊ nō ali°. ſicut Prouer. ix. dicit:
Sapīa. i. chrīs edificauit ſibi domū. i.
ſcām eccīam: et excidit colūnas vij. id
ē vij ſacra q̄ ſunt in eccīa. imolauit vi
ctimas ſe ipm offerens in ara crucis:
miſcuit vinū ⁊ poſuit mēſā. qñ corp°
⁊ ſanguinē ſuū i altaris ſacro fidelib°
dedit mādūcandū. miſit ancillas ſuas
id ē pdicatores vt vocarēt ad arcē. i.
ad ſacrm̄ corpis chrī qḋ eſt munimen
ꝯtra inimicos. Vñ ſubiūgit aduerſ°
cos ſcz demones q̄ tribulāt me di
uerſis tentationib° Caſſ. qm̄ hoc
ſacrm̄ ſumit ad remiſſionē pctōꝝ. ⁊ vi
tā eternā poſſidendā Hugo Octa
ua gratia eſt letitia ſpūalis de q̄ ſub
dit Impinguaſti i oleo caput meū
id ē letificaſti mentē meā letitia ſpūa
li Hiero. Mens enī caput vocat:
q: ſicut a capite regūtur mēbra: ita co
gitationes mente regunt vel diſpenſā
tur Hugo Ratio q̄re oleū dicitur
ſpūalis letitia: q: illuminat: reficit: ſu
gnatat: ⁊ facit ne hō luctās ꝯtra dia
bolū poſſit ab eo capi. De q̄ oleo dicit
in alio pſalmo. vnxit te de° oleo leti
tie pre ꝯſortib° tuis Sequit nona
grā cū ſubiūgit Et calix me° iebriās
Caſſ. hoc ē mun° ſanguinis dñi q̄
ſic inebriat vt mentē ſanctorū ās obliui
onē vanarū delectationū. Hec inquit
vinolētia ſobrios reddit. hec plenitu
do a malis euacuat. Et q̄ illo poculo

non fuerit repletus: eterna redditur
egeſtate ieiun°. addit q̄z Q̄ preclarus
ē vtiq̄z cū talia ꝯferat vt ad celorū
regna pducat. de q̄ poculo in euāge
lio dicit. Qui bibit ex aq̄ quā ego do
nō ſitiet vnq̄z: ſz fiet in eo fons aq̄ ſa
lientis in vitā eternā Hugo Seq
tur x. grā videlz pſeuerātia de q̄ ſub
dit Et miſericordia tua ſbſequet me
id eſt miſericordia q̄ pcedit me ꝯferē
do grām: ſubſeq̄tur me ne cadā a grā:
ſed in bono pſeuerē Oīb° dieb° vite
mee Propter qḋ orat eccleſia Tua
nos dñe gratia ſp pueniat ⁊ ſequatur.
ac opib° iugit pſtet eē intētos Caſ.
nā ſi ſolū ſeq̄ret: nēo donata pcipet. ſi
tm̄ pcederet: null° poſſz collata ſuare
Grauiores eī ſt īſidie q̄s a tgo diabo
lus parat. ⁊ niſi dñi mīa ſubſequat. fa
cillime fragilitas humana decipitur.
Coll. Deinde fidelis chriſtian° decla
rat ad quē finē predicta bñficia ſibi ſīt
ꝯceſſa di. Hiero. Et vt inhabitē
in domo dñi hoc eſt in vita eterna
vbi ſine finē habitabūt ſci In longi
tudine dierū eternalit ſine fine Caſſ.
Mente reponam° q̄d celeſtis iſta fiſtu
la decē virtutū gratijs ⁊ bñficijs cō
pacta cecinerit. q̄z dulce melos aīe ſa
lutari delectatōe cātauerit Colle.
Dñs itaq̄z nos regit vt ad vite pa
ſcua nos ducē poſſit. aq̄ baptiſmatis
nos abluit: ſicq̄z aīas noſtras a vitijs
et diaboli ptāte ad ſe ꝯuertit. Deide
ſup ſemitas iuſticie nos exaltat ⁊ int
aduerſa corroborat. p° hec diſciplina
nos caſtigat. ⁊ in tribulationib° caſti
gatōe nos ſuſtētat. Deide pabulo ſui
corpis mētē noſtrā ſatiat: gaudio ſpi
rituali ipſā iplet. ⁊ ſuo ꝓprio ſangui
ne nos iebriat. ad vltimū pſeuerātiā
vſq̄z in finē nobis tribuit. ⁊ nobis p°
finē hui° vite in celeſti domo pennit
⁊ felicit nos cū ſuis ſanctis habitare
facit. Hi ſunt decē grad° bñficiorum

predictoꝝ ꝑ quos dñs electos ſuos:
de ꝓfundo tēpeſtatis ⁊ miſeriaꝝ hui⁹
mūdi ad patriam eterne felicitatis trāſ
mittit. Ad quā nos ꝑducere digneť
ipſe q̄ eſt benedict⁹ in ſecula ſe. Amē

Domini eſt ter-

ra et ple. Huic pſalmo prepo
nit̄ talis titul⁹. Pſalm⁹ dauid prima
ſabbati Glo. Iudei ꝓpt̄ dignitatē
ſabbati appellāt oēs alios dies ſepti/
mane. videlȝ. pma ſabbati. i. pma dies
poſt ſabbatū: ſcd̄a ſabbati: t̄tia ſabbati
et ſic de alijs. Gentiles vero appellāt
dies noīb⁹ planetaꝝ dicentes dies ſo/
lis: dies lune: ⁊ ſic de alijs. Xp̄iani
vero omnes dies appellāt ferias: eo ꝙ
ſp ab ope pcti eſt feriandū Caſſio
Prima ſabbati ſignificat diē dñicam.
qꝛ pma eſt poſt ſabbatū in q̄ die dñs
reſurrexit. ⁊ iſti ſeculo cognoſcit̄ ſub
ueniſſe Glo. eſt ergo ſenſus pdicti
tituli Pſalm⁹ iſte cantat̄ a dauid d̄
gloria reſurrectiōis xp̄i ⁊ hoīs refor
matiōe: q̄ reſurrectio facta ē pma ſab
bati. i. in matutino pme ſabbati: q̄ nūc
dñica dies dicit̄ ob reuerētiā ⁊ excel
lētiā reſurrectiōis ei⁹ Col. Sicut
eni preco poſt victoriā belli clamat to
tā inimicoꝝ terrā eē victoris. Sic ꝓ
pheta dauid preuidens in ſpū dñatio
nē xp̄i in omnes gentes poſt reſur/
rectionē ei⁹ eē venturā clamat vniuer
ſum orbē terrarū eē xp̄i Caſ. vt ſic
ſe null⁹ ab ei⁹ imperio ꝓbaret exceptū
Ita nec ab ei⁹ fide crederet alienum.
vn̄ ꝓpha gen⁹ hūanū alloq̄ns ait

Dn̄i eſt terra. i. eccia q̄ nutrit
et ꝯtinet populū xp̄ianū: ⁊ dño
ſpealit̄ pura mente famulat̄ Et pleni
tudo ei⁹. i. multitudo ſcā q̄ replet ec
cleſia. Sed ne hāc terrā. i. eccliam pu/
tares ex ſola regione collectā ꝯſeq̄nt̄
ſubdit Orbis terrarū. i. vniuerſalis
eccia q̄ toti⁹ mūdi ambitu ꝯtinet̄ Et
vniuerſi q̄ habitāt in eo. i. nō q̄ ꝯue/
niūt ⁊ recedūt: ſȝ q̄ fixa mentis ſtabi/
litate ꝑdurāt. Habitare eni manē di/
cim⁹ Ille ſol⁹ ecciam habitat: q̄ vſq̄
ad obitū ſuū in fide rectiſſima ꝑſeue/
rat. Sicut ⁊ ali⁹ pſalm⁹ dicit: vt inha
bitē in domo dñi oīb⁹ dieb⁹ vite mee
Et bene eccia debȝ eē ſua Hugo
Quia ipſe ſup maria. i. ī amaritudīe
paſſionis ſue vel ſup amaritudīes tri
bulationū ⁊ vitioꝝ hui⁹ ſeculi fluct⁹
Fundauit. i. corroborauit Eā in fi
de. vt ancora fidei ꝓcellas cuiuſlibet
ꝑiculi nō paueſcat Et ſup flumina ꝑ/
parauit eā Hiero. id ē ſup cupi
ditates hui⁹ mūdi ꝯſtituit eā vt ipſa
ſuꝑior eſſȝ mūdata ſine macula. i. ru/
ga Aug⁹. Flumina in mare fluunt
et cupidi hoīes labunt̄ in ſeculū q̄s
etiā ſupat eccia. q̄ deuictis ꝑ dei gra/
tiā cupiditatib⁹ ſecularib⁹: ad recipiē
dā īmortalitatis claritatē parata eſt.
Nico. Ad litterā intelligunt̄ pdi/
cti duo verſus hoc mō. Dn̄i ē terra
et plenitudo ei⁹. ꝑ plenitudinē intel/
ligunt̄ aīalia ⁊ terrenaſcentia. orbis
t̄raꝝ ⁊ vniuerſi q̄ habitāt ī eo. ꝑ h̄ tol
lit̄ error māichei: q̄ dixit iſta inferio
ra corruptibilia nō eē a deo bono: ſȝ
malo. q̄ poſuit duo pncipia: vnū vide/
licȝ boni ⁊ alterū mali. qm̄ ipe ſuper
maria fundauit eū. Nō ē ꝑ hoc intel/
ligendū ꝙ mare ſimpliciť inferi⁹ ter/
ra ſit: cū t̄ra ſit infimū elementū ⁊ gra
uiſſimū: ſȝ ſolūmodo ſm aliq̄s partes
t̄re. ſcȝ ripas maris q̄ ſupeminēt aq̄s.
⁊ ꝑ talē modū loq̄ndi dicit̄ ꝙ norma
nia eſt ſup mare oceanū. ⁊ ianuenſis ci
uitas ſup mare medit̄raneū: Et ſimi
lit̄ de fluminib⁹ ꝙ pariſi⁹ eſt ſup ſeca/
nā. Et aurelianis ſup ligerū. ⁊ ſic de
alijs. Ad hoc eī terre ſunt ſituate ſup
maria vt deſeruiāt vtilitati hominū.
videlȝ nauigatiōibus. ⁊ piſcatiōibus
Caſſ. Poſtq̄ docuit breuit̄ vniuer

ſa dñi eē q̄ ꝯdidit: nūc intrrogatiōi re/
ſpōdēs q̄les eē debeāt: q̄ ſe ipſi⁹ deſi/
derāt nūcupari. ꝓmittit ergo introga
tiōes vt apta rñſio ſubſequat̄ dicens
Hier. Quis ꝑ raritate ponit aſcē
dit in mōtē dñi. Hugo Iſte mōs
ē ſcā eccia: de q̄ chr̄s ī ſcdo pſal. Ego
aūt ꝯſtitut⁹ ſum rex ab eo ſuper ſyon
mōtē ſcm̄ ei⁹. q̄s g° digne aſcēdit ī ec/
cleſiā vt ſit de eccia nō ſoluꝫ nūero: ſꝫ
etiā merito: q̄ꝛ multi ſt̄ de eccā nūero
tm̄. q̄ etſi aſcēdūt nō ſtāt ſꝫ cadūt. Iō
ſbiūgit aut q̄s ſtabit p⁹ aſcēſum ꝑſe
uerant ꝑ fidē ⁊ bonā opatione i lo
co ſcō ei⁹ .i. ī eccā Coll. Hiero. ve/
ro Aug⁹. ⁊ Caſſio. dicūt mōtē dñi eē
altā iuſticiā: vt eſt illud. Uade ⁊ ven
de oīa q̄ habes ⁊ da pauperibus ⁊ ha
bebis theſaurū in celis. aut q̄s ſtabit
in loco ſancto eius Hiero: id ē ſu
ꝑ hāc altiſſimā iuſticiā ei⁹. acſi dicat:
q̄ꝛ multi aſcendūt ⁊ nō ꝑſeuerāt De/
inde premiſſe introgatiōi reſpondet
dicēs Innocēs manib⁹ Caſſ. cui⁹
opatio neminē ledit: ſꝫ q̄ntū p̄t adiu/
uare ꝯtendit. et ne putares hoc ſuffi/
cere addidit et mūdo corde .i. q̄ mū
dus eſt in cogitatiōe q̄ non accepit ī
vano aīam ſuā In vano eni accipit
aīaꝫ ſuā. q̄ putat deſiderāda q̄ ſūt trāſ
itoria vel caduca: veluti terrena. Ille
vero in vano nō accipit aīam ſuā. qui
ſe nouit ad diuinitatis ītelligētiā pro
creatū. ad legē dñi cuſtodiendā: ad co
gitatōes eterne vite: ⁊ q̄cq̄d q̄ p̄t ſup/
na gratia ꝯmereri nec iurauit in do
lo primo ſuo In dolo iurat q̄ſcꝫ q̄
alit̄ factur⁹ eſt q̄ꝫ ꝓmittit. Ueraciter
iurare in veteri teſtamento ꝓhibituꝫ
q̄dem non eſt. ſcriptū eſt eni Iurauit
dñs: nō penitebit eū Legim⁹ eī ꝓphe
tas ſcōs iuraſſe. Et q̄re dicit ī euāge
lio Nō iurabis neqꝫ ꝑ celū: neqꝫ per
terrā ⁊c. niſi q̄ꝛ humano generi de in/
firmitate mētis freq̄nt̄ naſcit̄ cā piu/

rij. Et ideo in nouo teſtamēto vtili⁹
dicit eē oīo nō iurandum. ꝓmo ꝓmiſit
pias obſeruationes. Et ꝯſeq̄nt̄ ſub/
dit premia dicens Hiero. Hic ac/
cipiet bn̄dictōēꝫ a dño illā videlꝫ in
futuro de q̄ habet̄ Math. xxv: Ueni/
te bn̄dicti patris mei: ꝑcipite regnuꝫ
Et bene dicit a dño Caſ. q̄ꝛ ipſe be
nedicit q̄ iudicatur⁹ eſt. Ipſe abſoluit.
q̄ incōmutabilit̄ dānare potuiſſꝫ. Et
vt illa bn̄dictio nō ꝑ merita ſꝫ ꝑ īdul
gentiā dñi veniſſe videat̄. Idcirco ſb
iungit et miām a deo ſalutari ſuo.
Salutaris nr̄ eſt chr̄s dñs a q̄ ⁊ bea
titudo tribuit̄. ⁊ pctā laxant̄ Nec mo
ueat q̄d ꝓus dixit: hic accipiet bn̄dicti
onē a dño. Et poſtea ſubiunxit: ⁊ mi/
ſericordiā a deo ſalutari ſuo: dum in
ordine rerū ꝓmo parcat pctīs nr̄is. ⁊
poſtea benedictōīs ipſi⁹ munera ſub/
ſeq̄nt̄. Hoc eni freq̄nt̄ inuenis eē va
riatū. vt ꝓmo miā ponat̄. vt eſt illud.
De⁹ miſereat̄ noſtri ⁊ benedicat no/
bis. Iterūqꝫ ꝯuertit: illuminet vultū
ſuū ſuꝑ nos ⁊ miſereat̄ nr̄i. Que figu
ra dicit̄ anaſtrophe .i. ꝯuerſio. q̄n po/
nim⁹ ordine ꝯuerſo ſentētiaꝫ: q̄ꝛ ſin/
gularit̄ ſuꝑius dixerat: q̄s aſcendit ī
montē dñi. Nūc generationi chr̄iane
hoc cognoſcit̄ applicare cū ſubiungit.
Hec eſt generatio Que ſacri bapti
ſmatis fonte renaſcit̄. ⁊ fidem ſuā pia
opatōe ꝯmendat. vn̄ ſequit̄ q̄rētiuꝫ
eū dñm videlꝫ ſaluatorē. Hi ſūt q̄ ſe
nō ābiūt preponi: ſꝫ ſuo ordine ſuoqꝫ
fine ꝯtēti ſūt: vt vel minimā partē in
chr̄i regno mereant̄ accipe Sꝫ quia
ſunt alij nimio fidei calore feruētes q̄
operū bonitate nōnullis ꝑponi ſe ve
lint: addidit q̄rētiū faciē dei iacob
vt hoc in illis faciat q̄d ī iacob feciſſe
declarat̄. q̄ poſteri⁹ nat⁹: ꝓmatū fr̄is ſe
moris accepit Hiero. Sequit̄ vox
āgeloꝝ qui cū chriſto ad infernū de/
ſcenderūt. ad qꝫ tartareos miniſtros

dicit ⁊ oſtendit ſeſe pncipem illorū
ligatum ducere. Attollite .i. erigite
o vos pncipes tenebraruꝫ portas
veſtras videlꝫ īferni. et eleuamini
ſurſum de inferno vos porte eterna
les .i. aīe ſcōꝝ que eternales dicunt.
qꝛ ſēꝑ ſine fine regnature ſunt apud
deū. et introibit rex glorie ſcilꝫ dn̄s
chrīus immenſe claritatis retinens re
gnū. Hi qꝫ attoniti ⁊ ſtupore mētis
ꝑcuſſi dixerūt Quis eſt iſte rex glo/
rie? acſi dicant. nos regē habem⁹ di
abolū: iſte rex glorie qs ē? Reſpodēt
āgeli chrīm p̄cedētes ad infernū: ipſe
eſt dn̄s fortis et potēs qꝫ mortē vi
cit. dn̄s potēs in ꝓlio ꝯtra diaboluꝫ
pncipē veſtrū quē alligauit ⁊ nūc ve
nit euertere domū veſtraꝫ ⁊ diripere
vaſa ei⁹ .i. ꝯfringere īfernalia clauſtra.
et educere captiuā captiuitatē. qꝛ ſpo
liato tartaro reduxit ſecū multitudi/
nē captiuoꝝ. Glo. Deinde angeli
p̄cedentes chriſtū in aſcenſione accla
mabāt alijs coꝝ pncipibus vt viā ve
nienti dn̄o aperiāt ei qꝫ occurrāt vn
de dicūt Attollite .i. reſerate veni/
enti dn̄o O vos pncipes celi por
tas veſtras .i. adit⁹ celeſtes. et eleua
mini .i. aperiamini vos porte eter/
nales videlꝫ ianue ſēpiťne. Hiero.
et introibit rex glorie qꝫ nō ſolum
poſt reſurrectionē īmenſaꝫ poſſidet
claritatē. verū etiā ⁊ illā quā equales
cū patre habuit pus ꝙ mūdus fieret.
Glo. Ipſe aūt virtutes āgelice no
uo myſterio chrī carne induti ſtupefa
cte q̄runt cū admiratōe Quis ē iſte
rex glorie quibus reſpondent alie.
Hiero. dn̄s virtutū. qꝛ ſuꝑ nouē
virtutes celoꝝ ſedet: merito virtutū
dn̄s dicit: qꝛ ꝓ nobis hō factus: mor
ti tradit⁹: infernalib⁹ tenebris eſt ad/
duct⁹. Qđ clement ſuſcepit: patienter
tolerauit: fortiter vicit: mirabilit con
ſummauit. Quicqꝫ virtute ꝓpria cal

cauit inferos. cuꝫ triūpho rediens ad
ſuꝑnos. cum gloria aſcendit ad celos:
ſedet nūc ad dexterā dei patris oīpo/
tentis. interpellans iugit noſtris pro
delictis. ipſe eſt rex glorie. Caſſ.
Sūt qdē dn̄o donāte ⁊ angeli glori/
oſi poteſtates. throni. dn̄ationes. ⁊ alie
potētiſſime creature. ſed nullus ē rex
glorie niſi qui eos ꝯdidit ⁊ ꝯtinet ſū/
mitatē. Tot⁹ hic pſalm⁹ ad moralem
ꝯtinet diſciplinā. Cōmonet enī vt va
nitatib⁹ derelictis: vero ⁊ pio dn̄o ſer
uiat fidelit. Quid eī beati⁹ ꝙ illū ſeqꝫ
qui humanū gen⁹ inflictā mortē iuſ/
ſit euadere? Sꝫ preſta dn̄e vt q̄ por/
tas mīe tue lauacro ſcē regeneratōis
intrauim⁹ nullis inde peccatis impel
lentib⁹ exeam⁹. Per dn̄m nr̄m ieſum
chrīm q̄ ē bn̄dict⁹ ī ſecula ſecu. Amen

AD te domine

leuaui. Titul⁹ In finē Pſal
mus dauid. Glo. Iſte pſalm⁹ ē cō
ſolatio fideliū ꝯtra aduerſa ſeculi: ſi/
ue oratio eccleſie. Senſus aūt tituli
talis eſt: pſalmus iſte dirigens nos in
finē .i. chrīm: attribuit dauid .i. eccleſie
q̄ hic loquit in ꝑſona penitētis ꝑ fla/
gella correcti. Nico. Petit eīi de/
uio hui⁹ vite diuinā directionem di.
AD te dn̄e leuaui aīam meaꝫ qꝛ
oro eſt aſcenſus mentis in deuꝫ.
ſeu eleuatio ſꝫm Damaſcenū. Caſſ.
Ergo de terrena ꝯuerſatōe ⁊ a carna
lib⁹ deſiderijs dicit leuaſſe aīam ſuaꝫ
ad ꝯtēplationē rerū celeſtiū: qꝛ facile
humana deſpicit: qui dīna ꝯſpexerit.
Nico. Deus me⁹ in te confido .i. in
tua bonitate ⁊ non in mea equitate
Aug⁹: Ex eo ꝙ in me cōfidebā ꝑ/
duct⁹ ſum vſqꝫ ad iſtam infirmitateꝫ
carnis. Hugo. nō erubeſcā ꝓ pctō
rū meoꝝ ꝯfeſſionē. Neqꝫ irrideāt me
inimici mei videlꝫ demones. Unde
Gregori⁹ ait. Niſi ꝯtra eos vigilem⁹

patimur irriſores quos ad pct̃m ha/
bem⁹ ꝑſuaſores Nico. ⌊et eni uni/
uerſi q̃ ſuſtinẽt te⌋.i. q̃ ſuſtinent tẽta/
tiones ⁊ ꝑſecutões ꝓpt̃ te ⌊nõ ꝯfũdẽ
tur⌋eťnalit̃ in futuro. licz aliqñ in p̃/
ſenti tp̃alit̃ ꝯfundant̃. Cõſeq̃nt̃ oſtẽ
dit:q̃ ſunt digni eternalit̃ ꝯfundi di.
Confũdant̃ oẽs iniq̃ agẽtes⌋ vide/
licz idolatre ⁊ innocẽtiũ ꝑſecutores
⌊ſuꝑuacue⌋.i. inutilit̃ ⁊ infructuoſe:
īmo multũ dãnoſe Hiero. Hoc dic̃
ꝓphetãdo:ſz nõ optãdo Nico. Cõ
ſeq̃nt̃ format petitõnez ſuã di. Uias
tuas dñe demõſtra mihi⌋ ducẽdo me
ꝑ viã rectã iuſticie inter deuia huius
vite:q̃ null⁹ abſq3 tuo auxilio p̃t ſuffi
cient̃ euitare Hiero: vias dicit mã
data legi. ⌊et ſemitas tuas edoce me⌋
id eſt artã ⁊ anguſtã viaz q̃ ducit ad
vitã Collect. Sicut mũdo renũcia/
re:ſeipſum abnegare:et cetera talia
Nico. Semita ſtrictioꝛ ⁊ rectioꝛ ẽ
via cõi. Et ꝓpter hoc petit non ſolũ
dirigi in iuſticia cõi nc̃aria ad ſalutez
ſed cũ hoc in iuſticia excedenti q̃ ten/
dit ad ꝑfectionẽ. Idẽ Caſſi. ⁊ Aug⁹.
Dirige me⌋ ad vitã ⌊in veritate tua⌋
Nã ꝑ meip̃m nõ noui niſi mendaciũ
⌊et doce me⌋ ſcientiã Nico. q̃ nõ
p̃t haberi humana iueſtigatõe ⌊q2 tu
es deus ſaluatoꝛ me⁹⌋ ad ſalutẽ diri/
gi nõ poſſum niſi ꝑ tuã illuminatõez
Nõ eni diuinit⁹ ordinat̃ ad finẽ exce
dentẽ cognitionem naturalẽ ſꝫm ꝙ di
cit̃ Iſa. lxiiij. Ocul⁹ non vidit. nec au
ris audiuit ⁊ in coꝛ hoĩs nõ aſcendit
q̃ preparaſti diligentib⁹ te. Ad finem
aũt incognitũ totalit̃ null⁹ p̃t ſe diri/
gere ⁊ ideo opoꝛtet hoĩem edoceri a
deo ad ꝯſecutionem ſalutis eterne⌊⁊
te⌋ id eſt ꝓpter te ⌊ſuſtinui tota die⌋
oĩ videlz tp̃e vite mee Caſſ. Due
ſunt res q̃ efficiunt bonos chꝛianos
Prima vt deũ nr̃m ſaluatoꝛẽ eẽ cre/
dam⁹. Scd̃a vt ſub totius vite patia

retributionẽ ipſi⁹ expectare debeam⁹
Nico. Poſtq̃ petijt diuinã directi
onẽ inter deuia hui⁹ vite. hic ꝯſeq̃nt̃
petit offendiculi remotionẽ: qḋ in vi
ta recta p̃t impedire. hoc eſt pct̃m pre
pediens a rectitudine vite. Ad hanc
aũt remotionẽ ĩpetrãdã allegat p̃mo
miam diuã dicẽs Reminiſcere miſe
rationũ tuaꝝ dñe ⁊ miarũ tuaꝝ⌋ Mi
ſericoꝛdia ꝓprie loq̃ndo eſt act⁹ interi
oꝛ miſerantis. miſeratio vero effect⁹
exterioꝛ. Et vtrũq3 ſibi poſtulat po/
pul⁹ chꝛian⁹ largiri. ſcz actũ mie diue
q̃ eſt idẽ qḋ ipſe de⁹: ⁊ effectũ ei⁹ q̃ re/
cipit̃ in eo cui⁹ miſeret̃. Idẽ Caſſio.
⌊q̃ a ſeculo ſunt⌋.i. a p̃ncipio mundi.
Nunq̃ ei ſine illis fuiſti. q̃ etiã peccã
tem hominẽ vanitati q̃dez ſed in ſpe
ſubiectũ tot tãtis q3 creature tue ꝯſo
lationib⁹ nõ deſeruiſti Nic. Deli/
cta iuuẽtutis mee⌋.i. pct̃ã ex paſſiõe
ꝯmiſſa:q2 paſſiones carnales dñant̃
tp̃e iuuẽtutis Caſſ. delictũ q̃dã vo
lũt leui⁹ eẽ pct̃m. dictũ q3 ab eo ꝙ viã
linq̃t eq̃tatis: non t̃n in ſumma crimi
nũ prauitate verſet̃. Delictũ eſt enim
auidi⁹ cibũ ſumẽ:cachinno incõpetẽt̃
reſolui:ocioſis verbis opam dare et
cetera hm̃õi. q̃ grauiſſima.i. moꝛtalia
nõ vident̃ eẽ pct̃ã. ſz t̃n ꝯſtãt eſſe ꝓ/
hibita. Iuuẽtutẽ vero nõ t̃m floꝛidã
etatẽ poſuit:ſed precipitatiõis audaci
am Nã multi iuuenes moꝝ grauitate
maturi ſunt E cõuerſo q̃dã ſenes le/
uitatis crimĩe maculant̃ ⌊et ignoꝛãtie
as meas⌋.i. pct̃ã ex ignoꝛãtia ꝯmiſſa.
q2 multa facim⁹ q̃ mala eẽ neſcimus
⌊ne memineris⌋ ad me puniendũ ĩ fu
turo iudicio tuo ea reſeruãdo Nic.
Sed poti⁹ Secũdũ miam tuaz me/
mẽto mei tu⌋ remittẽdo mihi culpaz
et dãdo grãm ⌊ꝓpter bonitatẽ tuam
dñe⌋ et nõ ꝓpter meritũ meũ Hugo
Sicut dicit̃ in gloſa. Differẽtia ẽ int̃
miam dei et bonitatẽ eius. q2 mia eſt

q̄ fit miſeris:bonitas eſt: q̄ impendit
oībꝰ cōiter Dulcis ⁊ rectꝰ dn̄s .i.
miſericors dimittendo pctā :⁊ iuſtus
digna vltimo iudicio merita reqrēdo
Jdē Augꝰ. ppter hoc qꝛ dn̄s ē mi
ſericors ⁊ iuſtꝰ Nico. legē dabit
delinqn̄tibꝰ in via vite pn̄tis.q̄ lex ē
vt ſi vere peniteāt miam ꝯſeqn̄t.Sin/
aūt eternalit puniāt tq̄ ſua mīa abutē
tes Diriget māſuetos .i.in aīo pla
cidos in iudicio .i.in preceptis iu/
dicialibꝰ ſeruādis p q̄ hō bene ſe habꝫ
ad ꝓximū Hiero. docebit mites
vias ſuas vt videlꝫ deū ex toto cor/
de diligāt Caſ. Int māſuetos ⁊ mi
tes videt eē diſtātia. Manſueti dicun
tur q̄ſi manu ꝯſueti:hoc eſt tolerātes
iniurias:nō reddentes malū ꝓ malo.
Mites ſunt q̄ nulla furoris accenſio
ne turbant:ſꝫ lenitate aī ingit pſeue/
rant.hos docebit vias ſuas de qbus
ſubdit Uniuerſe vie dn̄i Nico.
id ē opa eiꝰ q̄ ſunt q̄dā vie deueniēdi
in cognitōeꝫ ipſiꝰ mīa ⁊ veritas .i.
iuſticia:qꝛ licꝫ in aliqbꝰ eiꝰ opibꝰ ma/
gis appareat mīa eiꝰ:vt in p̄miatione
ſcōꝝ.tn̄ eſt ibi etiā iuſticia in q̄ntū deꝰ
ordinauit ꝙ ꝓ talibꝰ opibꝰ redderet
p̄miū etnū.ꝓpter qꝺ dicit aplūs ij.ad
thimo.iiij. Bonū certamē certaui:cur/
ſum ꝯſūmaui:fidē ſeruaui.ideo repoſi
ta eſt mihi corona iuſticie.quā reddet
mihi dn̄s in illo die iuſtꝰ iudex. Et ſi
milit:licꝫ in aliqbꝰ opibꝰ plꝰ appareat
iuſticia:vt in dānatōe maloꝝ.tn̄ ibi ē
mīa in q̄ntū punit citra ꝯdignū.qꝛ tā
ta eſt offenſa:q̄ntꝰ ille q̄ offendit. Et
ideo in q̄libꝫ pctō mortali incurritur
de rigore iuſticie pena infinita. Et he
vie manifeſte ſunt reqrentibꝰ .i.cu
ſtodientibꝰ teſtamentū eiꝰ .i.legē a
deo datā et teſtimonia eiꝰ .i.monita
ꝓphetaꝝ ⁊ apoſtoloꝝ ipſiꝰ.qꝺ apparet
p experientiā diuinoꝝ bn̄ficioꝝ ꝙ vni/
uerſe vie dn̄i ſunt mīa ⁊ veritas:⁊ h̄

bene ꝯſonat littere hieronymi iuxta
hebreū q̄ ſic habꝫ. Oēs ſemite dn̄i mi
ſericordia ⁊ veritas his q̄ cuſtodiunt
pactū eiꝰ ⁊ iuſtificatōes eius. Deinde
ꝯcludit populꝰ fidelis petitionē ſuā
de remiſſiōe pctōꝝ dicens Propter
nomē tuū dn̄e .i.ꝓpter declarationē
bonitatis tue Caſſ. Uel q̄ dictꝰ ē
ieſus:qꝺ lingua nr̄a interpretat ſalua
tor ꝓpiciaberis peccato meo ipm re
mittendo Nico. multū eſt eni .i.
excedens facultatem virtutis mee ad
ſatiſfaciendūꝫ:qꝛ de nullo pctō p̄t hō
ſatiſfacere niſi ex dei dono. Nullū eni
opꝰ eſt ſatiſfactoriū abſq̄ꝫ diuina gr̄a
factū Caſ. Deinde oſtendit q̄s ti/
meat aut q̄li q̄s munere gratulet cuꝫ
dicit Nico. Quis eſt q̄ hō timet
dn̄m ſicut patrē timore filiali legeꝫ
ſtatuit ei ſcꝫ legē diuā ⁊ legē nature
.i. viā quā elegit Hugo qꝛ hō eli
git viā quā vult ſiue viā vite.vel viā
mortis:ſicut dicit: Eccī.xv. Ante ho
minē vita ⁊ mors:bonum ⁊ malū:qꝺ
placuerit ei dabit illi Nico. .i.i po/
teſtate eius eſt ad bonum tendere.⁊ a
malo declinare Hiero. Simile hu/
ic p moyſen ad populuꝫ ꝓteſtat dn̄s
dicens: Ecce hodie ſtatui āte oculos
tuos ignē et aq̄m:bonū ⁊ malū.vitā
et mortē.elige vitā ⁊ viues Anima
eius in bonis demorabitur hoc eſt
in premijs futuris ſi elegerit vitam
et ſemen eiꝰ .i.opꝰ qꝺ hic ſancte vi
uendo ſeminauit hereditabit terrā
id eſt poſſidebit vitā ppetuā tāq̄ꝫ he
reditatē ſuā Caſſ. Firmamentū ē
dn̄s timentibꝰ eū timor humanꝰ dif
fidentiā tribuit:diuinꝰ aūt ſpei firma/
menta ꝯcedit Hugo qꝛ ipſe timor
dn̄i ſtabilit ⁊ firmat cor in dn̄o. Un̄
dicit Grego: Ancora mentis: pondꝰ
timoris:timor dn̄i:fiducia fortitudīs:
et teſtamentū ipſiꝰ ſcꝫ dei ꝓmiſſio/
ne vt maīfeſtet illis timētibꝰ deum

in preſenti ꝑ fidē:et in futuro ꝑ ſpem
Et qꝛ tot et tāta expectat popul⁹ fide
lis a dn̄o.ideo ſubiūgit Oculi mei
interiores ſcꝫ intellect⁹ et affect⁹. In⁊
tellect⁹ ꝑ cognitionē ⁊ affect⁹ ꝑ deſi/
deriū ſp ad dn̄m reſpiciūt Hier.
qm̄ ipe euellet de laq̄o diaboli pe
des meos .i.ſenſus meos:a q̄ ꝑus ꝑ
voluptates ſeculi capiebar Hugo
facile eni euadit laq̄os in terris:q ſp
habꝫ oculos in celis Reſpice Ni.
tu dn̄e in me pietatis affectu et mi
ſerere mei in effectu quia vnicus
Hugo .i.nō ꝑ plura diſtract⁹ ſꝫ in
vnitate ꝑmanens:nec diuiſus ad mul
ta q̄renda:qꝛ vnā petij a dn̄o ⁊ pau
per ſum ego Caſſ. .i.a mūdi illece
bris ſegregat⁹.nulla qꝫ ſeculi ambiti/
one refect⁹ Tribulatōes cordis mei
multiplicate ſunt Glo. id eſt :tot
ſunt calamitates mūdi:qꝫ earū anxie
tas ꝑuenit ad cor Hugo Tribulat
iuſt⁹ int⁹ in corde ꝓpt mala alioꝝ: ex
ꝓlōgatōe etiā exilij: ⁊ ex dilatōe pr̄ie
celeſtis De n̄citatib⁹ meis erue me
Greg. xx.li.moꝝ. Natura humana
ꝯdita eſt:ſꝫ ad infirmitatē vitio ꝓprie
voluntatis lapſa in calamitatē ceci/
dit.qꝛ preſſa innumeris n̄citatib⁹.ni/
hil in hac vita niſi vnde affligeret in/
uenit:Crebro eni ſeductōis occaſiōe
inuenta dū n̄citati debita reddimus:
voluptatis vitio deſeruim⁹: ⁊ infirmi
tatis velamine ante diſcretionis ocu
los excuſatio nr̄a ſe palliat.ac q̄ſi ſub
patrocinio explende vtilitatis occul
tat. Vn̄ ſci viri in omne qd̄ agūt ſtu/
dioſiſſima intentione diſcernūt.ne q̄d
pl⁹ ab eis nature ſue infirmitas:qꝫ ſi
bi debet erigat: ne ſub n̄citatis noie
in eis vitiū voluptatis excreſcat At
ꝯtra reprobi gaudent in his corrupti
onis ſue n̄citatib⁹:qꝛ nimirum eas ad
vſum voluptatū torq̄nt. Cū eni refi/
ciendis cibo corporib⁹ nature ſeruiūt.

ꝑ delectationē gule in voluptatis in
gluuiē deſcēdūt Cū tegēdis mēbris
veſtimenta q̄rūt.nō ſoluꝫ q̄ tegāt:ſed
etiā que extollant: ⁊ per colorē ocu⁊
los ſeducāt:et etiā ꝯtra torporē frigo
ris nō ſolū q̄ minuāt:ſꝫ etiā q̄ ꝑ molli
ciem delectent ⁊ tactū mulceant expe
tūt Necitatis ei cāꝫ in vſum volupta
tis vertere:qd̄ eſt aliud qꝫ miſere in/
firmitatis ſue ſqualorem vitioꝝ ſatia
re? De q̄bus neceſſitatibus vir iuſt⁹
poſtulat liberari:atqꝫ ſubdit Hug.
Vide .i.propici⁹ reſpice humilita
tē meā in cordis ꝯtritione et labo
rē meum .i.laborē corporis in ſatiſfa
ctione Aug⁹. Ex his ſacrificijs pla
cat⁹ dimitte vniuerſa delicta mea .i.
oīa pc̄tā mea que ꝑ infirmitatem vel
hui⁹ vite caliginem admitto. Sequi
tur vox eccleſie Caſſ. Reſpice ini
micos meos ꝓ ipſis orat vt redeāt
⁊ ꝯuertant:qꝛ q̄s ille reſpicit:ſine dila
tione ꝯuertit. ſicut in euāgelio petrū
dn̄s reſpexit vt fleret. Et qꝛ multoꝝ
ꝑditio ſine maximo dolore nō p̄t ſu/
ſtineri:ſubiūgit qm̄ multiplicati ſūt
Aug⁹. non ſolū foris.ſed etiaꝫ int⁹
in ipſa eccleſie ꝯmunione non deſunt
inimici ⁊ falſi fratres ⁊ odio iniquo
oderūt me quia oderūt me diligentē
ſe:et hoc eſt odiū nō equū Cuſtodi
aīam meā ne declinet ad imitationeꝫ
coꝝ et erue me a ꝑplexitate q̄ mihi
miſcentur non confundar ſi forte i
ſurgūt aduerſum me quoniam ſpera
ui in te quia nullus ſperauit in do
mino ⁊ ꝯfuſus eſt Caſſi. Inno/
centes qui nullis mūdanis ꝯuerſati
onib⁹ polluūtur et recti qui diuino
munere a pc̄tōꝝ ſunt laq̄is abſoluti
adheſerūt mihi Aug. id eſt non
tantuꝫ preſentia corporali ſicut mali
miſcentur mihi:ſed conſenſione cor/
dis in ipſa innocentia et rectitudine
vite mihi adherent. Et non defeci

vt imitarer malos Caſſ. Q2 ſuſti/
nui te .i. ꝓpt̃ te paſſus ſum freq̄nt̃ ī
hoc mūdo āguſtias Aug⁹. Expe/
ctās vētilationē vltime meſſis tue.i.
iudiciū extremum ī q̄ malos ſegrega
bis a bonis Libera de⁹ iſrael .i.po
pulū tuū quē ꝑparaſti ad viſionē tuā
Ex oīb⁹ tribulatōib⁹ ſuis corꝑalib⁹
et ſpūalib⁹.nō tm̄ q̄s foris : ſ3 etiā q̄s
int⁹ tolerat Caſſ. Audiam⁹ quē ad/
modū adhuc in anguſtijs hui⁹ mundi
poſita in hoc pſalmo ad liberatorem
clamet eccl̄a.et deſinam⁹ tribulatiōes
nr̄as īpatient̃ ferre cū ip̄a3 mr̄em cō/
ſtat ꝑ nobis grauiſſimas āguſtias ſu/
ſtinē Coll. Studeam⁹ itaq3 chariſſi/
mi aīas nr̄as ad deū leuare: fiduciam
nr̄am ī ipſo ponē: hūilia ⁊ alta ei⁹ mā
data diſcē.vt mēamur in veritate diri
gi ⁊ ſapiam ipam q̄ de⁹ ē ī mēte īue
ri.ac ꝑ ei⁹ miām a delictis iuuētutis ⁊
ignorātie exuamur .vt manſueti ⁊ mi
tes facti.vias mīe ⁊ v̄itatis ſectemur.
atq3 emēdati ꝑ ꝓpiciatorē deū a q̄dti/
diano pctō timeam⁹ eū. Sicq3 in via
quā chr̄s ꝯſtituit poſſideam⁹ legē grē
ei⁹ ꝑ quā in bonis demoremur:⁊ here
ditate ꝑfruamur et̃na: Interim habē
tes deū ꝓtectorē:ad quē mites ocu/
los dirigam⁹ donec eleuemur de laq̄o
hui⁹ mūdi: ⁊ ꝑ ſuā miām a cūctis tri/
bulatiōib⁹ liberati ꝯtemplari merea/
mur cu3 gaudio in ſua maieſtate dn̄m
nr̄m ieſum chr̄m.cui cū pr̄e ⁊ ſcō ſpū
ē honor ⁊ gloria ī ſecula ſecu. Amen

Judica me domie

Titul⁹. Pſalm⁹ dauid Clo. Per
dauid nō ītelligit̃ hic chr̄s q̄ ē medi/
ator int̃ deu3 ⁊ hoīem: ſ3 vir ꝑfect⁹ q̄
petit ī futuro ſeparari a malis: loco:
a q̄b⁹ ī pn̄ti vita ſeiūgit̃: merito Intē
tōe monet vitari ꝯſortia iniq̄rū ⁊ iun
gi iuſtis.quia ex conuictu mores for/
mantur Unde dicit

Judica me dn̄e. Hugo iudicio diſ
cretiōis ⁊ diuide me a malis Caſ.
ꝑiculoſa q̄dē iudicij videt̃ eē petitio.
ſ3 ſeq̄ſtratio maloꝝ q̄ fit ī examie dn̄i
cognoſcit̃ a bono merito ꝯpetent̃ o/
ptari. Quapropt̃ nō hic deteſtabilis
arrogantia meritoꝝ : ſed iuſta petitio
fideliter ſeruientis vt ſeq̄ſtret̃ a peſſi
mis vt non cū ipſis habeat portionē
petitur: Poſtulat ergo vir iuſt⁹ dei
iudicia: q2 cert⁹ erat de ei⁹ mīa Hug:
Cām vero ſue petitionis ſubiūgit: di
cens Qm̄ ego in innocētia mea igreſ
ſus ſum viā3 iuſticie Aug⁹. id eſt
qm̄ poſt miām quā tu mihi dediſti in
nocentie mee habeo aliq̄d meritū: cu/
ius viā cuſtodiui. Et ꝓpter hoc In
dn̄o ſperans et non in me non infir
mabor Hugo corpore videl3 ꝯſti
tutus inter pctōres ꝑſeuerabo in bo/
no ope Colle. Trāſlatio hebraica
habet. Judica me deus q2 ego in ſim
plicitate mea ambulaui. ⁊ in deo con
fidens non deficiam Proba me dn̄e
⁊ tenta me Caſſ. Cur iſte vir ſan
ctus petit ſe debere tentari: cum ī do/
minica oratione ſit poſitum: Ne nos
inducas in tentationem! S3 ſciendū
q̄ due ſunt tentationes. Una domi/
ni: qua bonos tentat vt eos competē
ter erudiat. Altera diaboli que ſemꝑ
ducit ad mortem: de qua precamur li
berari: ne in eius partes inducamur.
Bene ergo vir ſanctus petit dicens.
Proba me et tenta me Grego. vij.
li. moraliū: acſi aperte dicat. prius vi/
res reſpice. et tūc vt ferre valeā tētari
ꝑmitte Caſſ. Hoc eni nō preſum/
ptiue dicit: ſed emendationis gratia
fieri poſtulat. Nam quando ille per/
ſcrutatur et tentat. facit nos intelli/
gere peccatum noſtrum et ad fructu3
penitētie peruenire. Alioquin ſi nul
la nos in hoc ſeculo aduerſitate ꝯmo
ueat: relinq̄m⁹ ſub neglectu ea ꝑ q̄b⁹

ſatiſfacere deberem⁹ Nico. ꝛ qꝛ ad
pfectã inocẽtiã requirit mũdicia coꝛ/
dis ꝛ corporis Ideo ſubdit Lvre re/
nes meos.J pſeruãdo me a pctis car/
nalib⁹ Let coꝛ meum.J pſeruãdo me a
pctis ſpũalib⁹. Deinde oſtendit cur
tentationũ picula nõ timebat dicens
Quoniã mĩa tua añ oculos meos ẽ.J
ipſam iugit meditãdo Aug⁹. q̃ me
ad talẽ vitam pduxiſti Let ꝯplacui.J
Caſ. Cõplacere aũt eſt cũ ſcis dñi
eternã grãm ꝓmereri Liveritate tua.J
.i. in te q̃ es veritas. Deinde enũerat
q̃ dño largiente pegit: vnde ſe placu/
iſſe teſtatur⁹ eſt: di. Hiero. Non
ſedi cũ ꝯſilio vanitatis.J .i. nõ ſum cõ
iũctus his q̃ de terrenis cogitãt ſp ꝛ
loquũt Caſſi. Fieri eñ pt vt hõ ſcũs
caſu aliq̃ veniat ad ꝯſiliũ iniquoꝝ vbi
vel icõgrua vel vana referũt. ſ cũ ta/
lia cognouerit neq; cũ eis ſedet: neq̃
delectatiõe aliq̃ ꝯmorat. ſ prauũ ſtu/
dium aut diſſuadet aut deſerit. Qua/
propter cũ ſe pus negaſſ ſediſſe cu
malis mõ profitet: ſed nõ introiſſe cũ
peſſimis dicens Let cũ iniq̃ gerentib⁹
nõ introibo.J Ante eñ tractatũ ipoꝝ
vitauit. ꝛ poſtmodũ facta deſeruit.
Introit ad ſcelus cũ aliq̃d audacter
incipit. Hũc introitu vir ſanct⁹ ꝛ a
ſua ꝯſcĩa ꝓfitet alienũ O diui eccaꝝ.J
.i. ꝯgregationẽ ꝛ ſocietatẽ Lmali/
gnãtiũ.J Odiũ ſignificat diuiſionẽ: ſic
in amoꝛe collegiũ Let cũ impijs nõ ſe
debo.J Superi⁹ dixit ſe in vanitatis
ꝯſilio nõ ſediſſe: mõ profitet ſe cũ im
pijs nõ ſedere. Vani ſunt q̃ caducis
inq̃ſitionib⁹ occupantur. ꝛ in ſupflua
narratione temp⁹ ꝯſumũt. Impij aũt
heretici ſunt, q̃ oĩbus perfidis ſcri
pturas diuinas deprauare contendũt
Hos ergo vtroſq; iure monet eſſe fu
giendos: qꝛ illi ſupfluitates diligunt:
iſti tela ꝑuerſitatis infigũt Lauabo
inter innocentes man⁹ meas.J pt talis

loqui q̃ caput ſuũ ſequit chrm: q̃ ter/
rena deſpicit ꝛ celeſtia ꝯcupiſcit. ſicut
Aplũs ait. Noſtra ꝯuerſatio ĩ celis
eſt. Spũaliter man⁹ lauat int innocẽ
tes, q̃ſquis act⁹ ſuos lachrymabili ſa/
tiſfactiõe diluerit, ꝛ facta ꝓpria ſtudio
bone ꝯuerſatõis emẽdat Nico. per
man⁹ aũt vite ſignificant opera: eo q
man⁹ eſt organũ organoꝝ. vt dicit in
iij. de aĩa Per hoc vir ſcũs petit ſci/
tatẽ vite q̃ requirit in cultu dei. ideo
ſubdit Let circũdabo altare tuũ domi/
ne.J Col. vbi a pſbytero imolatur
hoſtia corporis chriſti. Et vox laudis
a populo chriſti audit, atq; mirabilia
dei narrant Caſ. Que in ſanctarũ
celebratione miſſarũ beata canit eccã
Aug⁹. Multi eñ altare hoc viſibile
tangũt indigni. et tolerat de⁹ pati iniu/
riã ad tẽp⁹ ſua ſacra. ſed eſt altare qđ
nõ amplectit niſi ille q̃ lauat man⁹ in/
ter innocentes, fact⁹ eſt ꝛ ipſe inno/
cens Col: de q̃ legit in miſſa. Iu/
be hec pferri p man⁹ ſcĩ angeli tui: in
ſublime altare tuũ in cõſpectu diuine
maieſtatis tue. Hoc altare circunda
Aug⁹. Vbi offers vota dño: vbi p
ces fũdis: vbi ꝯſcĩa tua pura ẽ: vbi di
cis deo qui ſis, etſi aliq̃d eſt in te qđ
diſpliceat deo. curat ille cui cõfiteris.
Hoc faciã Vt audiã vocẽ laudis.J
Audire vocẽ laudis eſt intelligere ĩ/
tus videl quicquid in te mali eſt de
peccatis tuĩ eſt. et quicq̃d boni in iu/
ſtificationib⁹ dei eſt Let enarrem vni/
uerſa mirabilia tua.J Hiero. id eſt
q̃cquid boni agam⁹ a deo reputet eſſe.
et quicquid mali fecimus a nobis. ſic
laus dei pfecta eſt: laus hominis imp
fecta. Aliter Hugo Mundabo
opera mea penitendo ꝛ confitendo. ꝛ
circundabo altare tuum. id eſt men/
tem meam et conſcientiam meam cir
cumſpiciam et diſcutiam: in qua tan/
q̃ in altari offertur deo ſacrificiũ ſpi

ritus ꝯtribulati. Et hoc faciā vt audi
am vocē laudis. i. vt intelligā audien
do ſacrā ſcripturā: i. q̃ laudat̃ de⁹: ad
qđ debꝫ precedere mūdicia: diſcuſſio
et preparatio mētis. q: ſicut dicit̃ Sa
piētie. i. In maliuolā aīam n̄ intrabit
ſapiā dei Et intellecta ſacra ſcriptura
enarrē vniuerſa mirabilia tua. q̄ pro
nobis paſſus es ⁊ reſurrexiſti: ⁊ q̄ iu
ſtificas impiū reſuſcitādo aīam a mor
te q̃ in ſacra ſcriptura ꝯtinent̃ Domi
ne dilexi decorē dom⁹ tue .i. eccleſie
tue Caſſ. Decorē dicit̃: ⁊ non pul
critudinē parietū aut miniſterioꝝ p
cioſiſſimos apparat⁹: ſed ipſoꝝ actuū
beatiſſimā qualitatē qb⁹ gaudet eccīa
videlꝫ in pſalmoꝝ iubilatiōe: in pn̄i
ſcitate: i. chr̄iani populi humillima de
uotione et locū habitationis glorie
tue Dicendo enī habitationis locū
humani pectoris ſignificauit arcanū.
Eſt ergo mens ſcōꝝ locus habitatio
nis: in qb⁹ de⁹ habitare cognoſcit̃ Si
cut dicit aplūs Templū dei ſanctum
eſt: qđ eſtis vos Et mirabilit̃ ſubiū
xit: glorie tue. q: vbicūq; habitat glo
ria eſt Glorioſum enī efficit q̄cquid in
habitare dignat̃ Et ab hoſpitis meri
tis creſcit hoſpitij magnitudo Dein
de vir ſanct⁹ iuſte rogat ne cū impijs
aīa eius pereat in futuro iudicio cum
qbus hic cōmunē nō habuit actionē
vn̄ dicit Hugo Ne pdas id ē ne
perdi permittas cū impijs de⁹ id ē
cū infidelib⁹ q̃ oderūt animam meam
q̃ dilexit decorē domus tue Caſſ.
Merito enī ab eis ſe ſeq̄ſtrari petijt a
qbus hic ſe diuiſit et cū viris ſāgui
nū vitā meā Sanguinū enī viri ſūt
chr̄iani q̃ carnaliter viuūt ⁊ nulla iuſ
ſa celeſtia ꝯcupiſcūt. De qb⁹ ſubdit̃
exponendo q̄les ſint dicens In q̄rū
manib⁹ hē eſt in opib⁹ eoꝝ iniq̄tates
ſunt Hugo id eſt qui opant̃ pec
cata. q: pcc̄m eſt iniq̄tas dextera eo
rum repleta eſt munerib⁹ Hiero.
eſt mun⁹ a lingua: videlꝫ fauoꝛ huma
nus. Et ē mun⁹ a manu: a reb⁹ vide
licꝫ terrenis. Et eſt mun⁹ ab obſeq̄o:
videlꝫ ſeruitiū indebite impenſum
Caſſ. Et ꝯſidera q̄ hic accipientes
iudices vniuerſalit̃ execrant̃. Nā ⁊ q̃
iuſticiā vendit munerib⁹ dexterā re
plet: et qui nocētes abſoluit dexterā
ſuā munerū acceptiōe repleuit. Iſti
tales de dextera ꝑ quā vita eterna in
telligit̃: faciūt ſibi ſiniſtrā Aug⁹. q:
qđ eis ad obtinendā ſalutē eternā da
tum eſt: hoc ad accipienda hui⁹ ſeculi
munera ꝯuerterūt: exiſtimātes q̄ſtuꝫ:
id eſt rei alicui⁹ acq̄ſitionē eē pietatē
Caſſ. et licꝫ illi accipiendo fallacit̃
gaudeāt dexteraꝫ ſuā munerib⁹ fuiſſe
repletā, tamē Hugo Ego aūt in
nocentia mea ꝑ ſtudium ſancte vite
ingreſſus ſum viā veritatis ⁊ iuſti
cie redime me ꝑ preciuꝫ ſanguinis
tui Aug⁹. et miſerere mei ſic q̄
a periculis hui⁹ vite miſericoꝛdia tua
nō me d̄ſerat Caſſ. Pes me⁹ ſtetit
id eſt ſtabit in directo id eſt in via
mandatoꝝ tuoꝝ q̃ recta ſunt ⁊ rectos
faciūt obedientes in eccleſijs hoc ē
in ꝯgregationib⁹ fideliū benedicā te
dn̄e Aug. benedicere dn̄m in ec
cleſijs fratres eſt ſic viuere vt pmo
res cuiuſq; benedicat̃ deus. Nā qui
benedicit dn̄o lingua: ⁊ factis maledi
cit: non in eccleſijs bn̄dicit domino
Caſſi. Conſideremus chariſſi
mi qualem nobis formam vite reli
gioſus iſte tradiderit. Dicit enim
ideo ſe hic vitaſſe peſſimos ne in
iudicio domini cum malis poſſit eſ
ſe ſociatus: ammonens vt iniquo
rum conſortia fugientes: fidelibus
chriſti ſpirituali nos ſemper chari
tate iungamus. quia ex diuturna
hominum conuerſatione: moꝛum
ſemper trahimus qualitatem. Hoc

enī et ſextꝰ pſalmꝰ āmonet cum dicit
Diſcedite a me om̄es q̄ operamini ini
q̄tatē. Hoc et in xvij. pſalmo dicit q̄
ait. Cū ſcō ſcūs eris ꝛ cū ꝑuerſo ꝑuer
teris. Quaproptē ſtudioſiſſime q̄ramꝰ
glorioſum munꝰ aptūqꝫ collegiuꝫ q̄d
nos virtute erudiat. ꝛ deſiderio diuine
charitatis accendat. ne in retributōe
maloꝝ merito iūgamur peſſimis. qui
collegiū hic habere nolumꝰ cū malig
nis Col. Cōponamꝰ itaqꝫ vitam
nr̄am in ſcā ꝯuerſatione. q̄tenꝰ religio
ſis adornatis moribꝰ. ex operibus nr̄is
bonis glorificet ꝛ bn̄dicat piiſſimus
dn̄s noſter Jeſus xp̄s. cui eſt honor
et gloria in ſecula ſeculoꝝ Amen

DOminꝰ illu-
minatio mea ꝛ Titulꝰ
talis eſt: in finē pſalmꝰ
dauid pꝰq̄ liniret Glo.
Titulꝰ iſte eſt ſumptꝰ de hiſtoria libri
regū: vbi legit dauid ter fuiſſe inūctꝰ
Nico. Primo a ſamuele in regē in
domo patris ſui: in ſignum q̄ eēt rex
futurꝰ. ſicut legit. i. Reg. xvi. Scd̄o
fuit inūctꝰ in hebron in regē mortuo
ſaule: vt habet. ij. Re. ij. Tertio inū-
ctus eſt ſup totū iſrael. vt habetur ij.
Re. v. Hiero. Sed de iſtis tribꝰ
inunctiōibꝰ media ad iſtū ꝑtinet pſal-
mū Hugo Nā ſicut dauid poſt ꝑ-
mā ꝛ ſecūdā inūctionē multas tribu
latōes ꝛ ꝑſecutōes paſſus eſt a ſaule
rege ꝛ etiā a filio ſuo. Sic chriſtianꝰ pꝰ
vnctionē acceptā in baptiſmo: in ſi-
gnū q̄ eſt futurꝰ rex in regno celorū
Et pꝰ ſcd̄am quā accipit in ꝯfirmati-
one multas patit temptatōes: tribulati
ones: ꝛ ꝑſecutōes a diabolo. mūdo. ꝛ
carne: et a ſuis inimicis: quſqꝫ ad ter
tiam ꝑueniat inūctōeꝫ: q̄ dat in extre
ma vnctione iā moriturꝰ. vel migratu
rus ad celeſte regnū. vbi in tranqllita
te pacis regnabit ſecurꝰ. Oſtendit er-
go in hoc pſalmo q̄nta ꝛ q̄lia oportet
hominē pati vt vitā ꝯſequat eternā
Vn̄ tituli ꝑdicti talis eſt ſenſus Iſte
p̄s dirigens nos in finē ꝯſummatōis
future attribuit dauid. i. cuilibꝫ peni
tenti. qui p̄s agit de his q̄ patit āteqū
liniat tertio. i. anteq̄ inungat chriſtia-
nus inunctiōe ꝑfecta. q̄ erit cū ꝑcipiet
regnū eternū. de quo in fine huiꝰ pſal
mi concludit dicens. Credo vidē bo-
na dn̄i in terra viuentiū. Loquit er-
go de ſe vir iuſtꝰ tanq̄ de militāte: di
cens ſe dominū timere. ꝛ nullū alterū
formidare

DOminꝰ illuminatio mea Illumi
nans ꝛ docens me: dans q̄ mihi
notitiā ſui Hiero. ſicut oculi cor
poris illuminant. vnde dictū eſt. Qui
illuminet omnē hominē venientē in
hūc mūdum Caſſ. ꝛ ſalus mea
in quo verbo cūcta ꝯcluſit ꝛ corporis
valitudinē ꝛ aīe ſoſpitatē quem er
go timebo acſi dicat: nullum homi
nem formidabo. quia eccl. xxxiiij. dici
tur. Qui timet dominum nihil trepi-
dabit. et non pauebit: quoniam ipſe ē
ſpes eiꝰ Dominꝰ defenſor vite mee
Aug. quia ipſe repellet om̄es im
petus ꝛ inſidias hoſtis mei a quo
ergo trepidabo Caſſ. id eſt a nul
lo. Tales quippe interrogationes ꝓ
abnegationibus accipiendas non du-
bium eſt Hugo Dum appropiāt
id eſt accedūt ſup me id eſt contra
me nocentes vt edāt carnes meas
ꝑſequendo tūc ꝛ non timebo Au.
quia finitis carnibus. ſpūs ero. ꝛ ſpiri
talis. Deinde probat q̄ nullū timere
debuit di. Hiero. Qui tribulant
me inimici mei demones vel ꝑſecuto
res ipi infirmati ſūt ꝛ ceciderūt Caſſ.
Nā ꝑſecutores q̄ formidari poterāt:
ſtruerūt. q̄s rogo timor erit q̄ñ potiꝰ
illi cadūt q̄ īpugnare videbāt: nō ei illi
q̄ paſſiōibꝰ p̄muūt: ſꝫ illi magis corruūt

qui innocentium ſanguinē deuorare feſtinant Aug⁹. ꝓtegitur imꝑator ſcutatis et nō timet: ꝓtegit̃ mortalis a mortalib⁹ ⁊ ſecur⁹ eſt: ꝓtegit̃ mortalis ſub īmortali ⁊ timebit ⁊ trepidabit? Nequaq̃. Quāta aūt fiducia debebat eā in eo q̄ iſta dicit audite Si cōſiſtant aduerſuȝ me caſtra. Hier. id eſt fortitudo demonū vel ꝑſecutorū Nō timebit cor meū. Aug. quia inimic⁹ nō aufert ſpūalia niſi tu dimiſeris. ⁊ quiſquis aufert tp̄alia te donāte poteſtatē aufert. Permittet̃ autē ad penā nr̄am: aut ad ꝓbationē Si exurgat aduerſum me preliū. i. ꝑſecutio huius ſeculi Hiero. aut pugne demonioꝝ In hoc ego ſperabo. Hu. q2 ideo permittit me domin⁹ ꝑſeq̄ ⁊ temptari: vt me adiuuet. ⁊ meritū adq̄ram reſiſtendo Aug⁹. Vel in hoc ego ſperabo. i. ī hac petitione quā cogito figam ſpem meā. De q̄ ſubdit Vnam petij a dn̄o. Que eſt illa vna? Vt inhabitē in domo dn̄i oībus dieb⁹ vite mee. Hoc eſt in vita eterna vbi ſp̄ manebim⁹ Quid aūt eſt qđ deſideras in illa domo? Vt videā inq̄t voluntatē dn̄i. Hugo i. videns faciem dn̄i: in ea legā volūtatē ei⁹. Trāſlatō hebraica habȝ: vt videā pulcritudinē dn̄i Aug. Vt ſp̄ contempler eā: et nulla moleſtia contingat ꝯtemplantē. nulla ſuggeſtio auertat: nulla potētia alicuius auferat: nullū inimicū patiar in ꝯtemplando. ⁊ ꝑfruar delicijs ſecurus ipſe videlȝ dn̄o meo ⁊ viſitē templum eius. Hugo id eſt illam celeſtem domū: de q̄ dicit ī alio pſalmo Dn̄s reuelauit cōdenſa: et in templo eius omnes dicent gloriā. Et loquit̃ hic propheta a ſimili amicoꝝ q̄ ſe inuicem viſitāt: vt inuicē ꝯgaudeāt. Sic in illo templo videbim⁹ felicitatē ſanctoruȝ. vt inde ꝯgaudeamus eis. Vt autē illuc ꝑueniam vnde mihi ꝓmitto? Quoniam abſcondit me in tabernaculo ſuo. id ē in fide humanitatis ſue Hiero. Tabernaculum diuinitatis humanitas chriſti eſt. De q̄ dicit in alio pſalmo. In ſole poſuit tabernaculū ſuū In die maloꝝ. Aug⁹. Hoc eſt tempore tentationum: quib⁹ humana vita ſubiacet Hiero. non q2 dies mali ſint: ſed in noſtris operibus mali dicuntur. ſicut dicit Aplūs quoniam dies mali ſunt Hugo Protexit me. a metu ⁊ periculo In abſcōdito tabernaculi ſui. id eſt in fide diuinitatis ſue abſcondite ſub tabernaculo carnis Collect. Abſcōdimur in humanitate chriſti contra vitiorū inſidias: quādo humilitatem incarnationis eius. ⁊ patientiam paſſiōis ei⁹ imitamur. et protegimur in ſecreto diuinitatis eius contra procellas tentationum: quando a terrenis deſiderijs et curis ſuperfluis elongati guſtamus per contemplationis deſideriuȝ q̄ȝ ſuauis eſt dominus. Vnde apoſtolus ad coloſſen. iij. Videns diſcipulos contemptis terrenis omnibus in ſecreto diuinitatis abſconditos ait. Mortui eſtis. ⁊ vita veſtra abſcondita eſt cum chriſto in deo Vnde ſubditur Hugo In petra. id eſt in chriſto exaltauit me. quia in ipſo ⁊ per ipſum aſcendo de virtute in virtutē. Et hec exaltatio fuit ſm mentem: Vnde ſubdit Et nunc in preſenti vita exaltauit caput meū. id eſt mentē meā ſup inimicos meos. ſcȝ demōes. q̄ȝ appetit⁹ ⁊ mot⁹ carnales Hiero. qui me ſepe humiliabant: ne celeſtia contemplarer Caſſ. Supra quos mens noſtra decenter erigitur: q̄ndo dei beneficio pura ſeruatur. Decurſis beneficijs que de futuro ⁊ in preſenti ſe cognouerat accepiſſe. nūc gaudiū ſuū mirabili narratōe dſcribit di. Circuiui. ꝑſcrutando oīa oꝑa tua in

aīa mea:q̄ oīa clamāt vt te laudē Au.
Circūeat animus tuus p̄ vniuerſam
creaturaȝ. vndiq; clamabit creatura.
De⁹ me fecit. Vides celū terrā: diuer
ſitates germinū. ⁊ multitudinē aīaliū
nihil relinq̄s in celo: in terra: in mari
oīa reſonent laudeȝ ꝯditoris. Inſup̄
ꝯſidera in orbē credentiū in chriſtum
⁊ in eo q᷑ p̄ nob̄ tpaliter de⁹ naſcen
do ⁊ morte patiendo humiliat⁹ ē gau
dens. Immolaui in tabernaculo eius.
hoc eſt in ſancta eccīa. Hoſtiā vociſe/
rationis. i. ineffabilis laudis. Canta
bo ⁊ pſalmū dicā dño. Caſſ. Can
tare eſt ſola voce laudes canere. Pſal
mū dicere: eſt gloriā dñi bonis opib⁹
predicare. Cantare eñi ⁊ pſalmū dicē.
eſt hoſtia vociferationis vel iubilati/
onis. ſicut tranſlatio Romana habet
Hugo. Sequit̄ oīo iuſti viri eū di
citur. Exaudi dñe vocē meā qua cla
maui ad te. deuote orando. vt inha/
bitē i domo tua celeſti. Miſerere mei
et exaudi me. Caſ: Iteꝝ rogat vt
exaudiat̄ nec deſiderio ſuo adhuc ſa/
tiſfaciat: niſi hoc freq̄nti ſupplicatione
rogauerit. ſcȝ q̄ꝛ diuinaꝝ rerum nulla
ſatietas eſt. ſed q̄nto pl⁹ guſtat̄ dñs:
tāto ſuauius appetit̄. ſicut in alio pſal
mo dicit. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis
eſt dñs. Tibi dixit cor meū. Cor de/
ſideriū tacitū ꝓdit: qd̄ pl⁹ audit diui/
nitas q̄ȝ populoꝝ tonantiſſimas vo/
ces. ſicut moyſi dicitur. Quid clamas
ad me: cum locutus aliq̄d nō legatur.
Hugo. Exquiſiuit te facies mea.
id eſt extra oīa alia q̄ſiuit te mēs: ſeu
volūtas mea. Faciē tuā dñe requirā.
id eſt pn̄tiam tuā. Aug⁹. Vt gra/
tis te diligā. qm̄ precioſi⁹ aliq̄d nō in/
uenio. Grego. Quia eñi aīa ad deū
appetendū ⁊ habenduȝ facta eſt: q̄cq̄d
deo minus eſt ei nō ſufficit. Ideo huc
illuc q; agitat̄: et ab vnaquaq; re faſti
dio replente remouetur. Vn̄ Aug⁹.

in libro confeſſionū ait. Inquietū eſt
cor noſtrū: donec requieſcat in te. Caſſ.
Faciē eī dñi requirit. q̄ ſe ſancta ꝯuer/
ſatione tractauerit. q̄les ſunt illi: de q̄/
bus dictū eſt. Beati mūdo corde: qm̄
ipſi deū videbūt. Hugo. Quāto ei
deſiderat magis aliq̄s deū videre. tā/
to magis timet eū amittere. Ideo pe/
tit non ſeparari a deo. di. Ne auer/
tas faciē tuā a me. mihi gratiā tuam
in preſenti: et preſentiā tuā in futuro
non denegando. Ne declines in ira a
ſeruo tuo. Caſſio. Illis enim do
min⁹ creditur iraſci: qui in iudicio ſuo
infelici ſegregatōe dāñandi ſunt. Ro
gat ergo ne tūc declinet ab ipſo domi/
nu⁹. qn̄ ſanctis vultum ſue maieſta/
tis indulget. Homo carnalis deuȝ ti
met: ne pc̄tis ſuis exigentib⁹ aut ſub
ſtantiam ꝑdat: aut filios amittat: aut
copia auri ⁊ argenti minuat̄. Sāctus
aūt vir hoc tantū metuit: ne a vultu
domini reddatur alienus. Aug⁹.
Adiutor meus eſto. ad conſequēdā
illā vitam quā a te petij: habitare vi/
delȝ in domo tua: ⁊ faciem tuā contē
plari. Hiero. Ne derelinq̄s me.
neq; hic neq; in futuro. Neq; deſpici/
as me deus ſalutaris me⁹. Aug⁹.
Domine deus ne contemnas q᷑ mor
talis eternum audet inquirere. Quo/
niam pater meus. Nico. adā. Et
mater mea. eua. Dereliquerunt me.
expoſitum miſerijs preſentis vite. q̄ꝛ
per eorum tranſgreſſionem deriuatur
ad omnes homines peccatum origi/
nale. propter quod habent pronitatē
ad malum, et difficultatem ad bonuȝ.
Dominus autem aſſumpſit me. q̄ꝛ
recurrentibus ad eum non denegat
ſuū auxilium contra pronitatē ad ma
lum ⁊ difficultatē ad bonū. Ideo ſub
ditur. Legem pone mihi domine in
via tua. Lex dicitur a ligando: acſi
apte dicat. Ita me liga lege naturali ⁊

diuina. vt non declinem neq; a dexte
ris neq; a ſiniſtris a via legis mãda/
toꝝ tuorum. Et dirige me in ſemita re
cta. Per ſemitã que artior ⁊ rectior
eſt q̃ via: intelligitur via pfectionis
et ꝯtemplationis: quã vir ſanct⁹ deſi
derat ducere. Et addit. ꝓpter inimi/
cos meos. id ẽ ꝓpter demones: et ap
petitus carnales: qui inſidiant bonis
opibus meis. Ne tradideris me ĩ ani
mas tribulantiũ me. id eſt in volũta/
tem malignoꝝ ſpũum mihi adureſan
tium. vt aliqñ conſentiam eis. Qm̃ i/
ſurrexerũt in me teſtes iniq. Demo
nes enĩ de iuſtoꝝ innocentia requiſi/
ti falſum reſpondent. ⁊ ꝯtra eos alle
gant. Sicut ſathan interrogat⁹ de in
nocentia ſancti Job falſum reſpõdit:
et cõtra eum falſum allegauit dicens
Nũqd fruſtra Job timet deũ? Et mẽ
tita ẽ iniqtas ſibi. quia ſathan men/
dax eſt ⁊ pater eius: q̄ eſt inuentor mẽ
dacij: vt dicitur Johis viij. Colle.
Et qm̃ iuſtus ex fide viuit: vir ſan/
ctus inter huius ſeculi mala ꝯſtitut⁹.
orationẽ ſuam in fide ⁊ ſpe concludit
dicens Hugo Credo videre. id
eſt me viſurum bona domini. electis
repromiſſa in terra viuentiũ. id ẽ in
vita eterna Aug⁹. O bona domi/
ni dulcia. immortalia incõparabilia:
ſempiterna: ⁊ incõmutabilia: et q̄ndo
vos videbo. Eruet me dñs a t'ra mo
rientiũ: qui ꝓpter me non dedignat⁹ ẽ
ſuſcipere terram morientium: ⁊ mori
inter manus morientium. ¶ Talia ſu
ſpirans iſte fidelis laborans dixit: pe
riclitãs dixit: inter magnã turbã tẽta
tionũ cõſtitut⁹: et de miſericordia do
mini confiſus. Audiamus ⁊ nos vo/
cem domini deſup exhortãtis ⁊ ꝯſolã
tis nos. Audiuit enĩ gemit⁹ noſtros.
vidit ſuſpiria noſtra. Intuit⁹ ẽ deſide
rium noſtrũ: ⁊ vnam petitionẽ noſtrã
p chriſtum aduocatum libenter acce/
pit. et donec peragamus iſtam peregri
nationem. qꝛ dilatur⁹ ẽ nõ ablaturus
quod promiſit. Dixitq; nobis Expe
cta dominũ. qui verax eſt in pmiſſis.
¶ Nico. viriliter age. de bono in
melius proficiendo. Et confortet cor
tuum. Caſſ. Ne quaſi lapſus mur
mures: et tedio fatigãte deſperes. ſed
ꝯfidenti animo ⁊ ſecuro Nico. Su
ſtine dñm. patienter tolerando diſci/
pline ipſius flagellum. quia ipſe vul/
nerat ⁊ medetur: pcutit ⁊ manus eius
ſanabunt: Job v. Coll. chariſſimi
inter multiplices ⁊ ſeuientes tpalis
vite anguſtias conſtituti: qd deſidera
re debeamus ⁊ orare: vir ſanctus in
prefato pſalmo nobis patefecit. Nos
igitur exemplo iſtius ſancti viri do/
minũ deũ noſtrũ in omnib⁹ ⁊ ſup om
nia formidare debem⁹: quia ipſe int'
huius ſeculi aduerſa vnicum noſtrũ
eſt refugium: eccleſiam chriſti omni cũ
deuotione frequentare. et inhabitare
deſiderem⁹ ⁊ appetamus. Gratias do
mino deo noſtro de omnibus benefi
cijs ſuis frequenter agamus: et aſſi/
dua ſupplicatione humiliter deprece/
mur clementiam eius. quatenus ipſo
nos confortante pericula tentationũ
et ꝓcellas ſecularium fluctuũ virili
ter et ſecure ſuſtinere ⁊ tranſire vale
amus: quoaduſq; ad bona dñi in ter/
ra viuentium pcipienda nos vocare
dignabitur ipſe dñs nr̃ Jeſus chriſtus
qui eſt benedict⁹ in ſecula ſe. Amen.

AD te domine
clamabo. Titul⁹ hui⁹ pſalmi
Pſalm⁹ ipſi dauid Caſſ. Cũ autẽ
dicitur ipſi: nullũ alterũ intelligi poſ/
ſe declaratur niſi ipm mediatorẽ xpm
dñm q̄ p hunc totũ pſalmũ loquitur
ad patrem in paſſionis ſue ꝯflictu cõ
ſtitut⁹. Dixim⁹ eĩ dauid ſignare manu
fortis. Unde tale nomẽ ꝯgrue debuit

hic poni vbi paſſionis dñice glorio/
ſa certamina referunt Aug. Que
dñs ieſus videt in hoc pſalmo opta
re videtur inimicis: nõ maliuolentie
votũ ẽ. ſed denunciatio pene eorum
Caſſ. Notãdũ ẽ igitur hũc pſalmũ
eẽ tertiũ hoꝝ q̃ paſſionem et reſurre
ctionẽ dñicam ſub breuitate cõmẽo
rat Glo. Intẽtiõe monet eos ad/
uerſa tolerare: qui volunt cũ chriſto
regnare. Chris itaqꝫ ſm ꝙ hõ ꝑponẽs
ſe exẽpluꝫ iuſtis humiliter orãdo ad
patrẽ ait

Ad te dñe clamabo deus meus
Nic. id ẽ: ex magno affectu
cordis orabo ne ſileas a me. Hier
Hoc ẽ ne me deliq̃s neqꝫ taceas a
me. Repetitõ ẽ eiuſdẽ ſñie ad ma/
iorẽ exp̃ſſionẽ affectus. et aſſimila/
bor deſcendẽtibus in lacũ. i. miſeri
am huius ſeculi que ꝓfunditati lac⁹
comparatur Caſſ. Precatur ergo
humanitas chriſti ne ab ea ſeparet
eternitas ꝟbi Hier. ꝙ ſi diuinitas
ab ea receſſiſſꝫ: ſimilis nobis in miſe/
ria fuiſſꝫ Caſſ. Pulcerrima q̃qꝫ
ꝟboꝝ ẽ facta diuerſitas Clamat hõ
ne ſileat deus. ꝙ noſtro ſilẽtio ille ta
cet et nobis negligẽtib⁹ in memoria
eius nõ habemur. Econtra ſi domio
ꝑſtãte reſpicimus reſpicit. ſi clamam⁹
exaudit. ſi diligim⁹ ⁊ amamur Exau
di dñe vocẽ depcatiõis mee duꝫ oro
ad te in paſſiõe mea. relictis ei diſci/
pulis receſſit et orauit dicens Pater
ſi fieri poteſt: trãſeat a me calix iſte
Hiero. Orauit etiã chris in cruce
ꝓ toto mũdo: ꝓ iudeis ⁊ ꝓ apoſtolis
Hug. Unde apoſtolus ad hebre.
quinto In diebus carnis ſue preces
ſupplicatiõesqꝫ ad eũ qui poſſet illuꝫ
ſaluum facere a morte cũ clamore va
lido et lachrymis offerẽs, exauditus
eſt pro ſua reuerẽtia dũ extollo ma
nus meas extẽdẽs eas in cruce ad
templũ ſanctũ tuũ. Caſ. hoc ẽ ad
celũ. quod orãtes hoĩes facere cõſue
uerũt Naꝫ deſideriũ poſtulantiũ eſt.
vt licet vbiqꝫ deũ nõ ambigãt: de ce
lo ſibi auxilium venire confidãt Vñ
et in dñica orõe dicim⁹ Pater noſter
q̃ es in celis. Ne ſimul tradas me
cũ peccatoribus ꝙ morituꝝ ſe noue
rat. merito petebat ne inferis tradita
eius aĩa cuꝫ peccatoribus miſceretur
et cum operãtibus iniquitatẽ ne ꝑ/
das me. ſic vt aliquã cum ipſis habe
am portionem. De quibus peccatori
bus ſubdit. cuꝫ his Qui loquũt pa
cem cum ꝓximo ſuo Iudeos com/
memorat: quos ꝓximuꝫ ſuuꝫ vocat.
ꝙ ei carnis origine iungebantur In
quoꝝ labijs erat pax: cũ dicebãt Ma
giſter ſcimus ꝙ verax es. et ꝙ a deo
veniſti: et viam dei in veritate doces
Hier. malicia aũt in cordib⁹ eo/
rum cum dicebant interrogãtes eũ.
Licet nobis tributum dare ceſari an
non? Da illis ſm opera eoꝝ puni/
endo eos in die iudicij ſm merita eo
rum. vt ꝙ te non intelligũt ꝑ benefi/
cia: intelligant per cruciatus et ſm
nequitiã adinuẽtionũ ipſoꝝ Hug.
id eſt ſm nequiciã ab eis ſtudioſe in/
uentã: dicentes eum ſeductorẽ demo
niacũ et multa alia que ei falſe impo/
ſuerũt Secũm opera manuũ eoꝝ tri
bue illis. repetitio ẽ eiuſdẽ ad maio
rem expreſſionẽ malignitatis eorum
redde retributionem eorum ipſis.
Aug. ꝙ pro veritate quã audiebãt
voluerũt fallaciã retribuere. fallacia
eoꝝ ipſos fallat Qm̃ nõ intellexerũt
opera domini Hug. inuiſibilia. ſ. ꝟ/
bũ caro factũ ẽ et quod maius mi
rũ ẽ in opera manuũ eius. ſ. viſibi
lia: que faciebat miraculoſe mortuos
ſuſcitãdo: et ſanando egros ipm̃ nõ i/
tellexerũt. Caſſ. Opa ſi quidem dñi
fuerũt vt docẽt populũ viã veritatis

et arcana fidei ſacte incarnationis re
cõciliaret hominem deo. quaten⁹ vbi
nõ poterat viciata natura cõſcẽdere.
dñice viſitationis munere perueniret.
Et ne filio dei vera docẽti mẽs obſti
nata ñ credẽt. hʒ q̃ʒ miraculoꝝ ingẽ/
tiũ vͥtute firmauit. vt q̃d intelligerent
iudei nõ poſſe coẽz hoĩez facere: hoc
euident agnoſcerẽt potẽtiã diuinita/
tis implere. ſed illi demẽtes dũ tm̃mõ
hoĩez credũt: filiũ dei ipſum dici indi/
gniſſime ptulerũt. Hug. ꝓpter q̃d
destrues eos p romanos i pñti. vl'
in futuro eternalit & nõ edificab' eos
poſtq̃ eos deſtruxeris p romanos.
id ẽ nõ iterũ reduces eos. ſicut redu/
cti fuerũt de babylonia. Vñ de ipis ĩ
alio ps dr̃. Tanq̃ vas figuli cõfriges
eos. Vas eni figuli poſtq̃ fractum ẽ
nũq̃ redintegrat. Caſſ. Sciẽs chrĩs
ꝯplẽda eſſe oĩa q̃ petebat: grãs agẽs
patri ait. Benedict⁹ dñs deus pr̃
qm̃ exaudiuit vocẽ deprecatõis mee
ſupra dicte Hier. Dñs adiutor
meus in paſſiõe. et ꝓtector me⁹ in
morte. & ĩ ipo ſpauit cor meũ videli
cet humanitas mea in diuinitate. et
adiut⁹ ſũ vt reſurgerẽ Hug. Et
effloruit caro mea p immortalitatis
claritatẽ in reſurrectione q̃ prius aru
erat et defloruerat: vilit deturpata ĩ
paſſiõe. et ex volũtate mea ꝯfitebor
illi. i. patri Aug. q꜠ p reſurrectio/
nẽ meã nõ timoris neceſſitate. ſʒ libe/
ra volũtate cõfitebũtur illi. q̃ credũt
ĩ me. in quib⁹ (q꜠ ego ſũ) ego ꝯfitebor
Dñs fortitudo plebis ſue. i. populi
chriſtiani dimicãtis cũ diabolo. in hu
ius vite difficultatib⁹. et ꝓtector ſal
uationũ chriſti ſui. i. eoꝝ q̃ p chriſtũ
ſaluati ſũt. vt eos ſic ſaluatos p forti/
tudinẽ bellicã ĩmortalitate pacis ad
vltimũ ꝓtegat Caſſ. Dein orat hu
manitas chr̃i ꝓ populo chriſtiano d.
Saluũ fac populũ tuũ dñe. quem p
mortem meã redemi. et benedic. illa
benedictiõe qua electi ĩ iudicio bene/
dicent. videlicʒ Venite benedicti pa
tris mei. hẽditati tue. Hiero quã
p corpis & ſãguis mei myſtẽiũ ĩ eccia
ꝯgregaui. d' qua dc̃m ẽ ĩ ps. ij. Dabo
tibi gẽtes in hereditatẽ tuã Caſ.
Et vt charitatẽ ſuã quã p̃cepit euidẽ
tius approbaret. iterũ petit. et rege
eos. ne carnalia ꝯcupiſcãt. neq̃ vias
prauas eligãt deuiãdo a via iuſticie.
et extolle illos vſq̃ ĩ etnũ. vt intelle
ctũ ſcpturarũ et in ope ſancto intẽti/
one laudabili ꝓficiãt. quaten⁹ a terre
nis vitijs purgati ad eterna p̃mia p/
ducãtur electi Nic. Moraliter iſte
ps põt exponi de q̃libet fideli poſito
in afflictiõe corpali et mẽtali. q̃ deuo
te ſe petit diuinit⁹ liberari. et tãdẽ ſẽ/
tiẽs ſe a dño exauditũ. ſtudʒ ei deuo
te grãꝝ actiones referre Caſſ. Au
diſtis chariſſimi q̃ pietate iſte ps cõ/
cluſus ẽ Rogat ꝓ nobis qui oratur
ab angelis. Iudex oĩm creaturarũ ad
uocatus noſter ẽ. Et vt a morte po/
tuiſſemus eripi. ipſe magis elegit oc/
cidi. Orauit ãte traditionẽ ſuã de cru
cifixiõe. ꝓprią & de reſurrectiõe locut⁹
eſt. Poſtremo ꝓ fidelibus exorauit
vt q̃ ei meruerunt credere: eterna be
nedictiõe debeãt gaudere. Hier.
Tu ĝ dñe rege et eleua nos ab hu⁹
mundi miſerijs. quia populus tu⁹ ſu/
mus. quaten⁹ in hac vita que tibi ſũt
placita faciẽtes: ab hac mõrlitate ĩ im
mortalitatẽ te comitãte extollamur.
id ẽ in celeſtibus eleuemur regnatu/
ri cum ſanctis tuis: qui es benedict⁹
in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Afferte domino
filij dei. Titul⁹ hu⁹ ps ta
lis ẽ. ps dauid in cõſuma/
tiõe tabernaculi Hier. Quãdo arca
dñi de captiuitate philiſtinoꝝ redu/

cta ē.pro qua multa mala habuerunt
dimiſſa ē ī ſylo.et dauid edificauit ei
tabernaculū ī quo hortatus ē popu
lū vt offerrēt ſacrificia deo.ſic hēt p/
mi paralip. xvi. Dauid apertiſſime fi
guram chriſti tenet.et arca figurā ec
cleſie.ſic dauid reduxit arcā de capti
uitate ſic et chriſtus reduxit arcam:
hoc eſt: ſanctam eccleſiam de capti/
uitate.i. de ptāte diaboli quando mū
dū per peccatū originale a diabolo ca
ptiuum ſuo pro ꝓprio ſanguie redemit
Caſſ. Tabernaculi enī noīe in hoc
noīe poſita declarat eccia.que cōtra
carnalia vitia bella gerēs merito ex/
peditiōalis habitaculi nomē accepit.
Conſummatio autē tabernaculi per
fectionē ſignificat eccie catholice.que
iam per totū orbē ꝓbatur eſſe cōſtru
cta Cū igitur dauid ꝯgnoſceret toti
us mūdi terminos ad fidē catholicā
ꝑ apoſtolos ſpūſſācti munere ꝑducē
dos:alloquitur vniuerſitatē: vt ſacri
ficia ei deuota mēte ꝑſoluāt dicens.
Afferte dño ſupple voſmet ipos
.i. corda veſtra ſancta puritate
lucentia.qd ſupra oē ſacrificiū ꝓbat
dño acceptū filij dei q ꝑ regenerati
onis grām facti eſtis filij eius.vt ait
Jo.in euāgelio Dedit eis poteſtatē
filios dei fieri his q credunt ī noīe ei9
Sequitur afferte domino filios ari
etū Arietes apoſtoli accipiēdi ſunt:
qui tanꝗ duces gregū in caulas dñi
ꝑduxerūt populū chriſtianū filios
arietū dicit fideles:quos apoſtoli re
cta predicatiōe genuerūt Hier. Apo
ſtoli arietes dicuntur:quia ſicut arie
tes duo cornua habēt.ita apli duo te
ſtamēta predicauerūt Hug. Prela
ti recte dicuntur filij dei.qꝛ heredita/
tē.i.ecciā quā ſuo ſāguie adquiſiuit
poſſidēt.et vicem dei tenēt in terris
Sic btūs paulus act.xx.dic Attēdi/
te vob et vniuerſo gregi ī q vos ſpūſ
ſcus poſuit epos regē ecciā dei quā
adqſiuit ſāguie ſuo Etiā dicti ſt arie
tes ꝓpt duo teſtamēta q ſcire debēt.
Aug. Afferte domio gloriā et ho
norē vt per opera veſtra dñs glori
ficet et honoret verbo et exēplo af
ferte dño gloriā noī eius Hier .i.
glorioſe per vos nomē eius.i.chriſt9
verbum dei patris in cunctis innote
ſcat adorate dominū in atrio ſancto
eius .i.in eccia: vel ī cōſcia vbi vn9/
qſq ipm adorare debet Caſſ. Ipſa
enī conſcia eſt aula regalis et hītatio
ſpūſſancti.ſicut apoſtolus ait Tēplū
dei eſtis vos.et ſpūſſanctus habitat ī
vobis. Deinde ꝓpheta de cōſtitutiōe
eccie ſubdit. vnde pmo dicit Hug.
Vox domini id ē pdicatio chriſti
ſup aquas .i. ſupra iudeos qui erāt
in fluxu vitioꝝ.aque enī populos ſi/
gnificant. vt dicitur apoc.xvij. Quō
autē predicatio chriſti facta ſit.conſe
quent oſtēdit d. deus maieſtatis in
tonuit .i.fili9 dei qui ē rex glorie de
nube carnis terribiliter predicauit
Caſſ. Quoniā diem iudicij et gehē
ne penas ineſtimabili terrore predi/
xit. vt nō tam loqui ꝗ intonare vide
retur Hug. Et non ſolū iudeis.ſed
et gentibus pdicatio chriſti timorem
incuſſit Unde addit dominus ſup
aquas multas .i.ſuper gentiles qui
dicuntur aque multe.tum qꝛ de facili
conuerſi ſunt ad dominū: ſicut aqua
de facili fluit.tū qꝛ multi de ipis con
uerſi ſunt reſpectu iudeoꝝ cōuerſoꝝ.
ſicut dicit apoſt.ad romanos .xi. Ce
citas ex pte ꝯtigit ī iſrael. donec plē
tudo gētiū intraret. Seqr. Hiero.
Vox dñi ī ꝟtute videlꝫ miraculo
rū:qn dixit Lazare: veni foras Caſ
Merito vox dñi in ꝟtute eſſe dicitur.
cui nullis obſtaculis obuiat Aug.
Vox domini in magnificentia qm
magna opat ī ſanctis et ꝑ ipos Vox

dñi confringētis cedros Hiero.
Cedri dicũtur oēs ſublimes ⁊ excel/
ſi: vel ſupbi Confringet illos aut hic
per penitētiam. aut ī die iudicij ī vin
dicta Cōfringētis ergo cedros .i. hũi
liãtis ſuperbos Repetit quoqꝫ Et
cōfrĩget dñs cedros libani Caſſ.
In libano ãt tales inueniunť. vt oēs
altitudĩes arboꝝ ſuperare videãtur.
ergo mũdi iſtius nobiles ac reges ꝗ
reliquos homines tꝙ̃ humilia frute/
cta deſpiciunt. virtus diuina confrin/
git: quãdo pauperes et hũiles elegit
Iſti enim virtute ſuperãtur Illi int
diuitias ſuas. aut cogitationibus ge/
munt. aut turpi ambitiōe ſoluuntur.
Ponunť etiã cedri ī bonã ptē: ſicut
ī alio pſalmo dicit Cedri libani quas
plãtauit dñs Et cōminuet eos tanꝙ
quã vitulum libani. ſicut confringit
vitulus de cornibus virgulta tenera
Ita xp̄s contriuit iudeos. qui ꝑ ſuã
ſuperbiam ſingularē erigere iuſticiã
conabantur. qui Et dilectus filiꝰ pa
tris ē ſm deitatē et propter incarna/
tionē factꝰ ē tanꝙ̃ filius vnicorniũ
.i. iudeoꝝ ꝗ vnicornes appellati ſũt
ꝓ vna lege quã habuerũt: per quã in
ſupbia ſe extollũt Aug. Uox domī
intercidentis .i. diuidētis flãmam
ignis .i. iracundiam perſecutoꝝ ſuo
rum adeo furentem. vt alij dicerent.
Nunquid forte ipſe ē chriſtus? Alij
quoqꝫ dicerent. non ē ſed ſeducit po/
pulum. Xp̄s itaqꝫ precidit hũc inſa
num tumultum eoꝝ vt alios in cha/
ritatē ſuam traheret: alios in malicia
eoꝝ relinqueret Idem Hiero. Uel
ꝗ̃tidie ī vnoqꝙ̃ noſtro flãmã libidīs
vel confeſſionē et grãm ſc̄i ſpiritꝰ in/
tercidit. i. per orōem ſacerdotis facit
ceſſare Hu. Vox domini concuti
entis deſertuꝫ .i. commouētis popu
lum gentilem ad fideꝫ: que erat deſer
tum. tꝙ̃ ſine lege et prophetis. ad ꝗ̃s
etiam nullus predicator verbi dī miſ
ſus fuerat ⁊ commouebit dominus
deſertuꝫ cades Cades ſanctũ legis
interpretatur. dixit ergo dñs Aug.
Celebrari faciet in gentibus conuer
ſis ſanctum verbũ ſcripturarũ ſuarũ
quod a iudeis non intelligētibus de
ſerebatur Hier. Uox domini ꝑ/
parantis ceruos .i. predicatores ⁊ ſã
ctos viros qui venena diaboli et ſpī
nas peccatoꝝ tranſeunt: ⁊ ad altiora
fugiūt .i. ad theoricã vitã Collect.
Unde Bernardus ait in libro de cō
temptu mũdi. an fructuoſa via mũdi
et inambulabilis? facilꝰ ē peruenire
ad portũ celeſtē ſpretis oībus ꝙ̃ ade
ptis Hier. Et reuelabit condēſa.
ꝙ obſcura diuinaruꝫ ſcripturaꝝ ſiue
myſterioꝝ celeſtiũ per ſpiritũ ſanctũ
patefecit eis Et ī templo eius. hoc ē
in ſancta eccīa omnes dicēt gloriã
Aug. hoc ē in eccīa eius vnuſqſqꝫ
in ſpem eternã regeneratus laudat
deũ ꝓ ſuo quiſqꝫ dono. quod a ſpũſã
cto accepit Dñs diluuium inhabita
re facit. Caſſ .i. aquas baptiſmi ſi
gnatas per diluuium: ꝙ purgãt aīas
a ſordibus peccatoꝝ ſicut ꝑ diluuiuꝫ
purgatꝰ ē mũdꝰ Hug. Uel domi
nus ſanctos ſuos ī eccīa quaſi ī arca
noe / cōſtitutos inhabitare faciet per
diluuiũ huiꝰ ſeculi illeſos. extra quaꝫ
nemo ſaluatur Hiero Et deinde
ſedebit dñs rex in eccleſijs. vel in
ſanctis ſuis in eternũ Dñs vir
tutē dimicandi contra huius mũdi tur
bines et ꝓcellas dabit populo ſuo
chriſtião Dñs benedicet populo ſuo
in pace .i. in ſeipo hic ⁊ in futuro. qñ
dicturus erit Uenite benedicti patris
mei. Coll. Ipꝫ quoqꝫ dominũ no
ſtrũ qui dixit Pacem meã do vobis
ſuppliciter deprecemur. vt nos ꝗ ſu/
mus populus eius benedicere et ad/
iuuare dignetur. donet qꝫ nobis huius

ſeculi diluuiū fide recta: ac cōuerſati
one ſācta ſic ꝑtrāſire illeſos.quatin⁹
ad terrā celeſtis patrie peruenire va
leamus ſecuri:eius grā qui ē benedi
ctus in ſecula ſeculorum Amen

Exaltabo te do

mine Titulus talis eſt Pſal
mus cantici in dedicatione dom⁹ da/
uid Hier. Pſalm⁹ cātici: laus ē cū
ope. dedicatio dom⁹ dauid ē reſurre/
ctio corporis ſaluatoris qui de ꝓge/
nie dauid traxit originem.verbuȝ pa
tris edificauit ſibi domū:quādo aſſū
pſit humanitatē carnis.⁊ eā tunc de
dicauit.quādo ipſam a mortuis reſur
gere fecit.et modo vſqȝ ī fineȝ ſeculi
edificatur domus dauid.id ē Chriſti
hoc ē eccleſia.ſed ī reſurrectiōe dedi
cabitur :id ē innouabitur quādo im
mortalitatē acceptura ē Hug. Un
de ſenſus dicti tituli talis ē Pſalm⁹
iſte ē cantici:id ē leticie ī dedicatione.
id ē pro dedicatiōe domus dauid.id
ē chriſti.vel eccīe que iam preceſſit ī
capite in reſurrectiōe ſua.et in futu/
ro ī membris.ꝙ neceſſe ē quo preceſ
ſit humilitas capitis.i.chriſti. ſequat
humilitas membroruȝ.i.fidelium De
vtraqȝ enim dedicatiōe hic agitur ⁊
loquitur totus chriſt⁹ Quedā tamen
verba huius pſalmi conueniunt chri
ſto capiti.et q̄daȝ membris.quedā ꝺo
vtriſqȝ Chriſtus ergo pro ſua reſur
rectione grās agēs patri dixit.

Exaltabo te dñe.pat multos ad
te trahēdo et alijs te manifeſtā
do Unde ī alio pſalmo dicitur. Nar
rabo nomē tuum fratribus meis Hu
ius cauſam ſubiūgit. Hier. qm̄ ſu
ſcepiſti me.ad dexterā tuā nec dele
ctaſti īimicos meos ſr̄ me. vt meo io
cundarentur interitu. Quō dicit.nec
delectaſti inimicos meos ſup me.duȝ
iudei chriſtū conſpuerunt.flagellaue

rūt.⁊ crucifixerunt. Nō ſunt delecta
ti.ꝙ nō potuerūt chriſtū extinguere
ſicut voluerūt.ſed hoc de demonib⁹
eſt intelligenduȝ:ꝙ delectari ceperūt
qñ eſtimauerunt eū cum latronib⁹ ad
infernū deducendū.ſicut ī mōrtē per/
miſit ſe ab eodem duci.ſed nō fuerūt
delectati demones.ꝙ tunc ⁊ principē
et ſubiectos ſuos ligauit . Hug. De
inde ſubdit de ſua reſurrectiōe dicēs
Dñe deus meus clamaui ad te. in
paſſiōe cum clamore valido ⁊ lachry
mis offerēs exaudit⁹ ē ꝓ ſua reueren
tia.ſicut dicit apoſt.ad hebreos.quīto
Unde ſubditur et ſanaſti me. ab oī
corruptiōe et infirmitate carnis. dan
do mihi corp⁹ immortale Dñe dedu
xiſti ab inferno aīaȝ meā. Hier. cū
alijs aīabus ſctoꝝ ſaluaſti me a de/
ſcēdētib⁹ in lacū inferni vbi aīe pec
catoꝝ ſunt.ne ſicut illi preceps cade
rē in mortē.hoc tā immēſum miracu
lū ꝓpheta cernēs exultat.et alios hor
tatur ad laudē dei dicēs Pſallite do
mio ſancti ei⁹.et cōfitemini memorie
ſanctitatis eius. videlicet ꝙ domin⁹
memorat⁹ nr̄i:ſcificauit nos vocādo
ad ꝯgnitioēȝ nomīs ſui.et ideo mēo/
res ſitis beneficij eius qualit̄ nos de
peccato redimere vēit Qm̄ ira ī idi
gnatiōe ei⁹. quaſi dicat Hug. Ideo
pſallite et cōfitemini deo patri qm̄
ira .i.īflictio pene quā ego ſuſtinui ī
paſſiōe.fuit in indignatione ei⁹. qua
indignabat̄ pcc̄m ꝑmoꝝ parētū Uñ
Iſaie.liij.ait.ꝓpter ſcel⁹ ꝑplimei ꝑcuſſi
eū. ⁊ vita glorie quā dediſti mihi re
ſuſcitās me a mortuis.ē in volūtate
eius. .i.in beneplacito ei⁹. Eſt ergo
ſēſus Ideo ꝯfitemī illi.ꝙ etſi me paſ
ſioni expoſuit:tamē poſtea glorie me
reſuſcitauit Uñ duo ꝯiungit:q̄ iſtis
duob⁹ reſpōdēt dicēs. Ad veſperū
paſſiōis mee demorabit̄ fletus. in
apoſtolis.vñ ī hymno cātat̄ Triſtes

erant apoſtoli de nece ſui dñi. et ad
matutinum leticia. qꝛ dñs reſurrexit
mane. Vñ Joh. xx. Gauiſi ſunt diſci
puli viſo dño. Deīde oſtēdit quomō
ſuē reſurrectiōis dedicationē meruit
d. Ego aūt dixi ī abūdātia mea. ſup
ple ego exñs ī abūdātia vꝛtutū. Caſ.
Vel abūdantia chr̄i hoīs fuit. qꝛ ver
bū caro factuꝫ ē: et habitabit ī nobis
Quid eī illa grā copioſi⁹ q̄ habē me
ruit plēitudīeꝫ diuinitatis: ſicut dicit
apoſtol⁹ In q̄ habitat oīs plenitudo
diuinitatis corporalit. i. vēiſſime ſub
ſtātialit atqꝫ pfecte. In illa abūdātia
mea dixi. nō mouebor. a deo. i. eťnū.
Iure dicebat in eťnū ſe moueri non
poſſe. cui ſua maieſtas cōfidentia do
na pſtabat. Hug. Dñe in volūta
te tua. i. ſcḋm beneplacitū tuū. pſtiti
ſti decori meo. i. hūanitati mee. vꝛtu
tē. ſ. miracula faciēdi. Caſ. Iſta ī
maculata ⁊ ſole clarior humanitatis
pulcritudo copulata verbo vꝛtutē ac
cepit. qua miracula magna faciebat. ſi
cut ī euāgelio ipē teſtať dicēs. Sicut
pater habet vitā ī ſemet ipō. ſic dedit
⁊ filio habere vitā ī ſemet ipō. Hug.
Deīde oſtēdit meritū ſue patiētie di
cens. Auertiſti faciē tuaꝫ a me. i. vi
ſus es auertere preſētiā deitatis tue
a me. quādo me paſſioni expoſuiſti
et factus ſum cōturbatus. Caſſ.
Nā cū auerterat faciē ſuā diuinitas.
cōſequēs erat vt carnis turbaretur
īfirmitas. Unde ipē dixit ī cruce. De
us me⁹ quare dereliquiſti me. Ad te
dñe clamabo. et ad deū meū deprecа
bor. Dr̄ mō dīc dñe: modo deū: vna
ſentētia eſt. Nā hoc ē ad dominū cla
mare: quod deū fuiſſe dēpcatū. Hu.
Que vtilitas ī ſanguīe meo. id ē in
effuſiōe ſanguinis mei. dū deſcēdo. i.
ſi deſcēderem. in corruptionē. i. ſi
corpus meū incineraretur ⁊ corrūpe
retur. quaſi dicat: nulla eſſet vtilitas

Aug. Et ſi nō ſtatiꝫ reſurrexero ⁊
corruptū fuerit corpus meum. Nun
qd pfitebitur tibi. cōfeſſiōe laudis
puluis. i. turba ipiorꝫ. Hier. Que
adhuc omni vēto doctrine velut pul
uis mouetur. Aug. Quā mea reſur
rectiōe iuſtificabo. aut ānunciabit.
ad ceterorꝫ ſalutem. veritatē tuaꝫ.
Caſſ. Illam videlicet quā poſt re
ſurrectionē diſcipulis dixit. Ite pre
dicate euāgelium omni creature. qui
crediderit et baptizatus fuerit ſalu⁹
erit. qui autē nō crediderit. condēna
bitur. Hug. Deinde oſtendit chri
ſtus quomodo dedicationeꝫ domus
id ē corporis ſui accepit dicēs. Au
diuit dñs. orōem meā exaudiēdo. et
miſert⁹ ē mei. eoēs miſerias a me re
mouēdo. et factus ē adiutor meus.
me a mortuis reſuſcitādo. Quod ma
nifeſti⁹ exponit cū ſubiungit dicens.
Hiero. Cōuertiſti planctū meum.
quo dixi. Triſtis ē aīa mea vſqꝫ ad
mortē. in gaudiū mihi. cū reſurgēs
dico. Ite nūciate fra[illegible]b⁹ meis vt eāt
in galileā. ibi me videbūt. Caſſ. Cō
ſcidiſti ſaccū meū. i. corp⁹ meū ī paſſi
one atqꝫ in cruce moriendo. Aug.
et circundediſti me leticia. immor
talitatis glorie. Vt cātet tibi gloria
mea. Hu. i. vt gloria reſurrectio
nis mee ſit cauſa quare tibi cantetur
ab eccīa te ſup hoc laudāte. ⁊ ñ com
pungar. i. vt vltra nō ſentiā dolorē
alicui⁹ paſſiōis. Caſſ. qꝛ ſemel p mū
di ſalute cōpūct⁹. i. crucifixus ē nul
li ſe vlterius ſubiacere memorat paſ
ſioni. ſicut dicit apoſtolus. Chriſtus
reſurgēs ex mortuis iā nō moritur.
mors illi vltra nō dominabitur. Dñe
deus me⁹ cōfitebor tibi in eternum.
Aug. qꝛ nihil ē mihi ex me. ſed oīa
ex te qui es deus oīa in oīb⁹. Hier.
Omnia enī que in hoc pſalmo humi
liter de chriſto dicuntur: ad aſſumpti

onē corporis magis referenda ſūt.qꝫ
ad potētiā diuinitatis Nic. Mora
liter poteſt exponi pſalmus iſte de q̃
cunqꝫ fideli.q̇ ex reuelatiōe diuina ſi/
ue ꝓbabili coniectura:cognoſcit ſe a
peccatis ſuis ſanatū.ꝓpter quod gra
tias agit collaudando dei bonitatē.⁊
recognoſcēdo fragilitatē ſuā Coll.
Cōiecturaꝫ huiuſmodi beatus Ber/
nardus.in ſermone de ꝟbis apoſtoli
Obſecro vos ·prim⁹ oīm: docet nos
ita dicens Si iā ſurgis deſiderio ſu/
pernoꝝ:ſi grabatū.i.corp⁹ tuū a terre
nis eleuas voluptatibus vt non fe/
ratur aīa cū ꝯcupiſcētijs eius.ſed ma
gis ipſa(vt dignū ē)regat corp⁹ ſuū:
et ferat quo nō vult:ſi deinde ābulas
que retro ſunt obliuiſcens.et ad ea q̃
ante ſunt te extēderis deſiderio ⁊ ꝓ
poſito ꝓficiendi:curatum te eſſe non
dubites Caſſ. Paru⁹ q̇dē pſalm⁹.
ſed celeſtis doctrine vbertate replet⁹
eſt: habens ī verſibus gratiā breuita
tis.⁊ ī ſenſibus extēſas oīno latitudi
nes:hic enīꝫ ſancte reſurrectiōis grā
dicitur.hic paſſio dn̄i glorioſa memo
ratur vt nulla tribulatio paſſiōis ter
reat:quos reſurrectiōis ſpes magna
letificat Hier. Et nos qꝫ ſupplices
depcemur:vt ꝯuertat dn̄s in gaudiū
planctū noſtꝝ:remiſſa mole facinoꝝ.
atqꝫ nos myſterio reſurrectionis ſue
letificatos attollere dignet̄ in celum.
ꝓ quibus dignatus ē deſcendere ad
infernuꝫ.cui cum pr̄e et ſpūſancto eſt
honor et gloria ī ſecula ſeculoꝝ. Am̄.

In te domīe ſpe

raui. Titul⁹ hui⁹ pſami talis
eſt In fine pſalm⁹ ipi dauid extaſis.
Aug. Duobus modis dicim⁹ fineꝫ.
vel quod fit vt nō ſit quod erat. vel
quod fit vt ꝑfectū ſit quod inchoatū
eſt Ergo ī finē.i.ī chriſtū in quo ē ꝑ/
fectio mea dirigitur iſte pſalmus Ex/
taſis que addita ē titulo:ē exceſſ⁹. nō
ille qui fit ex reuelatiōe:ī quo fuerūt
omnes ſancti quib⁹ arcana dei mun/
dum iſtū excedētia reuelata ſunt Sꝫ
iſta extaſis de qua in titulo fit mētio
eſt pauor populi dei ꝯ ꝑſecutiōe om
niū gētiū.et defectu ꝑ orbē fidei Sꝫ
prior loquit̄ chriſt⁹. Deīde redēptus
ipi⁹ ſāguie populus . gratias agens.
ad extremū populus dn̄i perturbat⁹
loquit̄ quod ad extaſim ꝑtinet. ꝓphe
te etiā perſona bis interponit̄ Loqui
tur ergo chriſtus ad patrē ī ꝑſona aſ/
ſumpti homīs dicēs

In te dn̄e ſperaui nō confūdar in
eternū Caſſ. Orat chriſt⁹ pa
trem ex natura humanitatis aſſūpte.
et ne de ſua ſpe deiectus humane īſul
tatiōis opprobria iudeoꝝ patiatur:⁊
addit. in eternum vbi eius contem
platio fixa et incommutabilis perma
nebit Hug. in iuſticia tua ſicut
ꝓmiſiſti. Dicit enī Aug⁹.ꝙ hec iuſti
cia ē ſolutio ꝓmiſſionis hui⁹.ſ. Non
dabis ſanctuꝫ tuuꝫ videre corruptio/
nē Unde ſb̄dit libera me de fouea
mortis Caſſi. Merito implorauit
iuſticiā dn̄i.q̇ ſe nouerat ꝑ iniquitatē
paſſurum. O vere mirāda et diuina
ꝯmutatio.accepit necem:reddidit ſa/
lutē.ꝑtulit iniurias.tribuit honores.
dolorē ſūpſit:ꝯtulit ſoſpitatē.⁊ ſol⁹ ⁊
ſūme pi⁹ q̇ dulcia ꝓſtitit:cū amara ſu
ſcepit. Hug. Inclina ad me hūi
lē.⁊ infirmū aurē tuā: me exaudiē
do accelera vt eruas me a morte ci
to reſuſcitando p⁹ tres dies Caſſ.
Eſto mihi ī deū ꝓtectorē i.ꝓtege
me ab hui⁹ ſcl'i iportunis inſidijs:vir
tute diuina. Hug.dādo mihi ſcutū
patiētie:et eſto etiā mihi ī domū re/
fugij i.tāqꝫ domus refugij.ad quam
vulnerat⁹ et lapſus fugiā Caſſ. Do
m⁹ refugij.ē glorioſa reſurrectio p⁹qꝫ
īcorruptibili maieſtate ꝑfruit̄ vt ſal/

nū̃ me facias a peccatoribus Aug.
Qm̄ firmamentū̃ meū̃. i. fortitudō
mea ad tolerandos peccatores. ⁊ re
fugiū̃ meū̃. ad euadendū̃ eos. tu es
mihi Hu. Et propter nomē tuū̃
manifeſtādū̃ et clarificādū̃ ꝑ meā p/
dicationē deduces me. i. dux eris
mihi. ⁊ enutries me. paulatim augē
do corpus meū̃. quod ē eccl'ia. ſicut di
tur Act. ij. Dn̄s augebat qui ſalui fi
erēt quotidie in ipm̄ Educes me. ꝑ
reſurrectionē de laq̄o quem. ipi iu/
dei abſcōderūt mihi. in paſſiōe ⁊ in
morte. in qua volebant me illaquea/
re et detinere. qm̄ tu es ꝓtector me
us. et ideo nulla poteſt mihi malicia
et aduerſitas ꝓualere Et ꝗ tu es ꝓ/
tector meꝰ Idcirco Hier. In ma
nus tuas cōmendo ſpiritum meum.
Hoc ē: ī poteſtatē tuā cōmēdo aīaꝫ
meā Caſſ. Commēdat patri ineſti
mabilē theſaurū. aīaꝫ videlicꝫ illā que
volūtates ipiꝰ pura intētiōe faciebat
Hier. Hoc exēplū accepit eccl'ia a
chriſto. hoc et ſanctꝰ ſtephanus fecit.
hoc et ſancti orant: quando exeunt
a corpore. vt fideli creatori ꝯmēdant
aīas ſuas in bn̄factis. hoc in cruce po
ſitus dn̄s dixit. cū̃ in patris manibus
ſpiritum cōmēdauerat. cito ipm̄ cum
ipo reſuſcitāte ſumpturꝰ. Dicat nūc
populꝰ redemptꝰ ī ſanguīe agni. rede
miſti me dn̄e deꝰ veritatis. ⁊ bene di
cit deꝰ veritatis ꝗ nō mētit̄. Nā ſicut
ꝓmiſit ꝑ ſeruos ſuos ꝓphās redimē:
ita venit et redemit nos ſāguine ſuo
Unde ⁊ Paulꝰ dicit. Empti eſtis p/
cio magno. et tamen cum ſis deus ve
ritatis Caſſ. Odiſti oēs obſer
uātes vanitatē. i. iſtius ſeculi deſide
ria trāſitoria amātes ſupuacue. i. ī
utiliter Hier. Nū̃quid deus odi/
at quēꝗ̄? Abſit hoc ſentiri: ſed q̄ iſtā
vitā preſentem amāt tātūmodo: ⁊ ce
leſtia cōtēnūt. ſperātes inaniter ī be

atitudīe ſeculi ſeducēte. odit illos de
us Nō ꝗ odiū̃ ī deū̃ cadat. ſed odire
deus dicit̄ qui ſic faciunt. i. repudiare.
ꝗ repudiat et reprobat illos q̄ obſer
uāt vanitates Aug. Speras ī pe
cunia obſeruas vanitatē. ſperas ī ho
nore: et ſublimitate aliq̄ poteſtatis hu
mane: aut in aliq̄ potēte amico: obſer
uas vanitatē. ꝗ aut moriēs hic ea di
mittis. aut cū̃ adhuc viuis oīa pereūt
et in ſpe tua deficis. vnde eccl'ia h̄ ꝯſi
derās ait Caſſ. Ego ātē ī dn̄o ſpe
raui. vbi nihil vanū̃ nihil ſupuacuū̃
eſt. ſed totū̃ fixū̃ atqꝫ integre perſeue
rat Hug. exultabo. corpe. et leta
bor. ſpū̃. i. mīa tua. ꝑ quā tua morte
ſaluaſti me. Cauſaꝫ vo huiꝰ leticie cō
ſequēt̄ ſubiūgit dicēs Hier. Qm̄
reſpexiſti humilitatē meā. i. me ꝓpt̄
humilitatē meā ſaluaſti de neceſſita
tibꝰ aīaꝫ meā. Hier. neceſſitates cor
poris multe ſunt. videlꝫ mādueare bi
bere dormire. vel aliud q̄d neceſſariū̃
ē faciēdū̃. ſed aīe neceſſariū̃ oīno vnū̃
eſt. videlꝫ vita eterna Saluaſti ḡ de
neceſſitatibꝰ ꝑpetue mortis aīaꝫ meā.
ꝗ dediſti ei vitā eternā. quod ē ſua
neceſſitas Caſ. Uel de neceſſitatibꝰ
hoc ē de peccatoꝝ laqueis ⁊ ꝯplexita
tibus quas diabolus īgerit cogitati
onibꝰ noſtris Nec concluſiſti me in
manibus inimici. Hier. Illi ꝯclu
dunt̄ in mānibꝰ inimici q̄ ꝑſeuerāt in
peccatis ſuis: ſed ego (dicit eccl'ia) nō
concludar. ꝗ n̄ volo ꝑſeuerar̄ ī malis
Hu. ſtatuiſti. i. firmaſti in loco
ſpacioſo. i. ī latitudīe charitatis. q̄ ꝯ
ſiſtit ī dilectione dei ⁊ ꝓximi pedes
meos. i. affectiōes meas: vt currerē
facilit̄. ⁊ ſine offēdiculo ī via mādato
rū̃ tuoꝝ dirigāt Miſerē mei dn̄e qm̄
tribulor. Hier. Illoꝝ vox hec ē
q̄ tribulant̄ a q̄libꝫ tribulatiōe. tribu
lor dicit n̄ iā mortē metuēs ſꝫ infectu
tionē timēs vitioꝝ Caſ. Loſbatꝰ ē

ī ira ocul⁹ me⁹ .i.intellect⁹ q̄ ꝑ oculū
deſignatur Hiero. Aīa mea q̄ te
diligebā. ꝛ vēter me⁹ .i.mēoꝛia mea
q̄ tui recoꝛdaboꝛ Eccīa cōturbat̄ de
vitijs ꝛ pēcis tā ſuis q̄ȝ alieis Aug.
Quis ē q̄ n̄ iraſcit̄ vidēs frēs īſidiā
tes fratrib⁹ fidē n̄ ſeruātes. hoīes ſe
culo ꝯbis ꝛ nō factis renūciātes. ſed
orādū ē vt ira nō reuertat̄ in odium
ne de feſtuca trabes fiat. ne ocul⁹ tur
bat⁹ per irā extiguat̄ ꝑ odiū: q̄m qui
odit fratrē ſuū ſicut dicit Joh. ī tene
bris ē Etiā dn̄e miſerē mei. Q̄m de
fecit ī doloꝛe vita mea Hie. Ideo
in doloꝛe. q̄ꝛ eccīa nō pōt emēdaē ma
los, nec eos ſegregare a ſāctis vſq̄ȝ in
finē et āni mei .i.tpa vite mee in
gemitibus q̄ȝ diu ē hic ī preſēti vita
hȝ gemitū ꝛ fletū vnuſquiſq̄ȝ hō In
firmata ē ī pauptate ꝟt⁹ mea .i.infir
mata ē eccīa int̄ hoīes malos int̄ q̄s
habitat h̄ ī pn̄ti vita. q̄ꝛ plures ſt̄ pec
catoꝛes: ꝛ pauci ſcī ſūt ꝛ oſſa mea .i.
ꝟtutes mee ꝯt̄bata ſūt vt ait Pau
l⁹ Scim⁹ q̄ꝛ oīs creatura ingemiſcit
n̄ ſolū illa: ſed ꝛ nos gemim⁹ ītra nos
Aug. Uel oſſa ītelliguntur foꝛtes
eccleſie ꝛ p̄lati, q̄ etiā ſi nō ꝯturbant̄
ꝑſecutiōib⁹ alioꝝ. ſuoꝝ ꝯt̄bant̄ tn̄ ini
q̄tatib⁹ fratrū Sup oēs inimicos me
os fact⁹ ſū oppꝛobriū vicinis meis val
de Hug Acſi dicat eccīa Maio
ra oppꝛobria faciūt mihi amici mei. i.
mali chriſtiani: ꝑuerſe viuēdo. q̄ȝ īimi
ci mei tā gētiles q̄ȝ iudei ꝛ ꝓpt̄ hoc
fact⁹ ſū timoꝛ notis meis q̄ꝛ ꝑ malū
exēplū dōeſticoꝝ meoꝝ timēt illi ve
nire ad fidē: q̄ꝛ aliquā noticiā ꝑ famā
habuerunt de me Un̄ apoſt. ad Rō.
vij. ait Qui ī lege gloꝛiaris ꝑ ꝑuari
cationē legis: deū inhonoꝛas. nomē
eī dei ꝑ vos blaſphemat̄ int̄ gētes:
Aug. Pei⁹ inq̄t viuūt ī ſacris me
is mali. q̄ȝ illi q̄ nūq̄ȝ acceſſerīt Hug.
Qui videbāt me foꝛas fugerīt a me
.i. qui iā credere īcipiebāt receſſerīt
a fide ꝓpt̄ malū exēplū domeſticoꝛuȝ
meoꝝ Et ideo obliuiōi dat⁹ ſuȝ tāq̄ȝ
moꝛtu⁹ a coꝛde q̄ꝛ iā de me nō curāt.
neq̄ȝ de fide mea Aut magis ꝓpē dic̄
dn̄s de clericis. q̄ videbāt me ī ſacra
ſcriptura. foꝛas fugerūt a me: ad deſi
deria tpaliū reꝝ. obliuioni datus ſuȝ
a coꝛde coꝝ tāq̄ȝ moꝛtu⁹: q̄ꝛ licet verbis
me laudāt: nō tamē me diligūt coꝛde
et ope Hier: Uel ē vox chriſti in
paſſiōe dicētis apoſtolis. q̄ me relicto
oēs fugerūt a me. et obliti ſūt me coꝛ
coꝛde tāq̄ȝ ſi fuerim iam defunctus
Et fact⁹ ſū tāq̄ȝ vas ꝑditū ſic habu
erūt iudei chriſtū quaſi vas ꝑditū. i.
hominē moꝛtuū in ſuo peccato q̄m
audiui vituperationē multoꝝ cōmo
rātium ī circuitu Caſ. ſignificat
ꝑfidos iudeos qui legē dei circumha
bitāt per carnalem intelligētiaȝ. ꝛ nō
inhabitāt per ſpiritualē Sic per hec
lucētia verba iudaici populi tenebro
ſa facinoꝛa ſubtiliter indicantur In
eo Hu. videlȝ conſilio dum cō
uenirent ſimul in vnam prauam vo
luntatē aduerſuȝ me Et quid fece
runt in hoc conſilio? accipere aīam
meam cōſiliati ſunt vt me moꝛti tra
derent. ſicut dicit̄ Mathei. xxvi. Cō
gregati ſunt pꝛīcipes ſacerdotum et
ꝛ ſenioꝛes populi in atriū pꝛīcipis ſa
cerdotū, ꝛ ꝯſiliū fecerūt vt ih̄m dolo
tenerēt ꝛ occiderēt. Seq̄t̄ vox chrī a
pte hūanitatis aſſūpte ad pr̄eȝ. Hie.
Ego āt ī te ſpaui dn̄e dixi ds me⁹
q̄ ſol⁹ foꝛtis es ad liberandū me in
māib⁹ tuis h̄ ē: ī ptāte tua Nic foꝛ
tes mee ·taȝ vite q̄ȝ moꝛtis mee ſt̄ in
tua diſpōne Trāſlatio hebraica hȝ: ī
māib⁹ tuis tpa mea Caſſ. Nō eni
quēadmodū inimici ſui putabāt coꝝ
perſecutiōe vitā ſuā finiēdā eſſe cō
mēoꝛat. ſȝ ī ptāte dn̄i pōit tpa vite ſue
Ipo eī creāte exiſtim⁹: ipo diſponēte

vegetamus.eodē etiā iubēte trāſim⁹
Gre. xij.moraliū Nulla ei q̄ in hoc
mundo hominibus fiunt·abſq; oipo
tentis dei iuditio vel occulto cōſilio
fiūt Nā cūcta deus ſecutura proſpi
ciēs:decreuit ante ſecula·qualiter diſ
ponātur per ſecula Statutū quidē
homini ē quāta hunc ſequatur ꝓſpē
ritas·vel quanta fuerit aduerſitas.
Aug. Eripe me de manib⁹ inimicoꝝ
meoꝝ hoc ē iudeoꝝ ꝛ a perſequēti
bus me in membris meis:tam a iu/
deis·hereticis·ꝗ̄ a falſis fratribus.
Hiero Illuſtra faciē tuā ſup ſer
uū tuū·ſaluū me fac ī mīa tua dn̄e vt
nō ꝯfundar.i.illuminatio reſpectus
tui.i.gratie mīe tue ſuper me refulgē
ant vt nō confūdar.ſed ſaluer ab his
pſecutionibus Caſ. nec offēdaris
ꝙ audis a dn̄o dici:ſeruū tuū Oia ſi
quidē talia verba hūanitati ſunt ſpe
cialiter applicāda. ſicut et ī alio loco
dicit. Ego ſeruus tuus et fili⁹ ācille
tue Rogat ergo ne ꝑtermiſſus cōfū
datur·ſed quō ſe credit audiri·addit
quoq; qm̄ inuocaui te dn̄m vel deū
ſi quidē fideliter inuocādo mereri ē.
Aug. Inuocas deū qn̄ ī te vocas
deū Hoc ē illū inuocare:illū ī te vo
care.quodāmō eū ī domū cordis tui
inuitare Nō audēs āt tātū ꝑ patrē fa
milias inuitare niſi noſſes ei habita/
culū preparare:ſi enī tibi dicat deus
Ecce inuocaſti me venio ad te. quō
intrabo?tātas ſordes cōſcie tue ſuſti
nebo?ſi ſeruū meū ī domū tuā inuitas
res nōne prius eā mūdare curares?
Si inuocas deū vt det tibi lucrū.cer
te lucrū īuocas.nō deū.gratis ergo
deū inuoca. Deīde ꝑdicit dānationē
inimicoꝝ nō libidīe vīdicte ſed recti
tudīe iuſticie Vn̄ dicit Erubeſcant
impij et deducanꝰ ī infernū Hier.
Qui nō credūt reſurrectionē erube/
ſcāt tūc·qn̄ illos ſanctos quos in de/
ſpectionē habuerūt videbūt corona
tos:et ſe condēnatos muta fiant la
bia doloſa Que loquūtur aduerſus
iuſtū i.chriſtū ī ſuperbia cordis
et in abuſione oris.quo abutebātur
crucifixū irridētes Aug. Sꝫ quō
erunt muta.cū dn̄s dicat Iſaie.lxv.
Ecce ſui mei laudabūt ꝑ exultatiōe
cordis.et vos clamabitis pre dolore
cordis.et pre cōtritione ſpiritus vlu
lantis.ergo n̄ erūt muti? Solutio:la
bia ipoꝝ ipoꝝ erūt muta a vbo exul/
tationis ſed nō a vbo blaſphemie ꝛ
indignationis contra ipos Caſſ.
Deīn enumerat diuerſis modis qn̄/
ta beneficia dn̄s timētibus ſe largiaꝰ
commonens vt oēs ſancti diligāt do
minū.qm̄ ipm eſſe cōſtat et noſtrum
iudicem.et in futuro beneficioꝝ oim
largitorē Unde primo dicit Quam
magna multitudo dulcedīs tue dn̄e
Multitudo dulcedīs ē ꝙ multis ꝑ/
mijs domini ſuauitas indicatur Dul
cis quippe ē:cū ſuſtinet inimicos.dul
cis ē cū corrigit.dulcis ē cū ꝑcit. dul
cis ē cū credentibus eterna premia ꝓ
mittit·ſed intellige ꝙ eis tātū dulcis
eſt:qui de ipius ſapore guſtauerunt.
Ceterum ad eos dulcedo nō poteſt
ꝑuenire: qui guſtū eius mīme ꝯtige
re meruerūt Sequiꝰ quam dulce/
dinē abſcondiſti timētibus te non
quia ſanctis ideo abſcōdita ē vt eam
minime conſequerenꝰ.ſed ꝙ ī futuro
iudicio ꝓmittitur manifeſta:q̄ hic ſen
titur abſcondita Aug. Etiam dn̄e
eos q̄s emēdas flagellis mltū amas.
ſed ne diſſoluta ſecuritate negligēti⁹
agāt·abſcōdis ab eis dulcedinē amo
ris tui.quib⁹ vtile ē te timere Perfe
ciſti eis qui ſperant in te. Ac ſi di/
cat.perfecturus es hanc dulcedinem
ſperātibus ī te in cōſpectu filiorum
hoim nō illoꝝ q̄ viuūt ſm adam ſed
ſm filium hominis chriſtū dominū

Caſſ. Hoc erit ĩ illa reſurrectione
generali quando ſuis ſanctis premia
promiſſa reſtituet.et facit agnoſcere
vniuerſas gentes ſuos certiſſime fuiſ
ſe ſermões Poſtea venit ad enume
ratiões beneficioꝝ q̃ ſanctis ſuis co/
pioſa miſeratiõe largit᷑ Vñ dic̃ Abſ
cõdes eos ĩ abſcõdito faciei tue. Mi
id ẽ corã facie tua q̃ hoĩb⁹ hui⁹ mũdi
eſt abſcõdita Caſſ. Hoc erit qñ iã
in eťna beatitudine collocabunt᷑.⁊ q̃
pulcre regalẽ ↄſpectũ eẽ dicit ĩ abſcõ
dito. Reuera ꝙ ↄtẽplatione ei⁹ q̃ ſic
iuſti perfruet᷑: impij ñ videbũt.⁊ ad/
dit La cõtbatiõe hoĩm. .i. a pſecutiõe
pc̃coꝝ Nã cũ illic ꝑuẽtũ fuẽit ſup̃ di
famulos ſcelẽatoꝝ ↄturbatiões locũ
vlterius nõ habebũt.qm̃ illi mittun/
tur ĩ eternã penã.iuſti xͦo vocãtur ad
requiẽ ſẽpiternã. Sed ne tãtũ futuri
p̃mij ꝓmiſſio fragilia corda ↄturbaẽt.
ↄſequent̃ ſubiungit Proteges eos ĩ
tabnaculo tuo. h̃ ẽ in ecc̃ia catholica
militãte.q̃ ĩ iſto mũdo certamĩa ſuſti/
net:qñ illeſe aĩe iuſtoꝝ ſub q̃libet cor
poris afflictiõe ſeruãtur La ↄ̃dictione
linguaꝝ. dicẽtiũ.quis nouit hec:aut
quis redijt ex inferis? Hug. De/
trahẽtes ergo et ↄ̃dicẽtes patienter
feram⁹ exẽplo chriſti.q̃ vt dicit btũs
Bernard⁹ ĩ factis habuit obſeruato/
res.et ĩ xͦbis ↄtradictores Benedi
ct⁹ dñs. Hier. Nũquid illi op⁹ ẽ
noſtra bñdictio? nõ.ſed vt nos bene/
dictionẽ ab ipõ meramur accipere:be
nedicim⁹ ei L qm̃ mirificauit miaꝫ ſuã
mihi ĩ ciuitate munita. .i. in ciuitate
hieruſalem:ſita ĩ medio mũdi ꝙ ibi ẽ
nat⁹:ibi paſſus:ibi reſurrexit: ⁊ inde
aſcẽdit ad celos.vt ait ꝓpheta Opat⁹
eſt ſalutẽ in medio tre Ego ãt dixi
in exceſſu mentis mee. populus fide
lis qñ recordat᷑ de paradiſo quõ im/
mortalis poterat eſſe.et cogitat qua/
liter ibidem eſſe poterat.et meminit

qualis ẽ.et qualiter deus per ãgeluꝫ
ad adã loquebatur.et quõ oculis ĩte/
rioribus deum videbat Quãdo inq̃ꝫ
iſta cogitat.tũc in exceſſu mẽtis ẽ.et
L ꝓiectus ſum a facie oculoꝝ tuoruꝫ
. Adã quãdo trãſgreſſus fuit mãda
tũ dei tũc ꝓiect⁹ ẽ a facie dei.⁊ nos:⁊
omnis poſteritas poſt eũ I deo.
ꝙ humiliter cognoui vbi poterã eſſe.
et cognoſco vbi modo ſum L exaudi/
ſti voceꝫ orõis mee dũ clamarẽ ad te
. corde ⁊ ore Aug. Multi ſilẽtes
labijs.clamauerunt corde. Multi ore
ſtrepẽtes: corde auerſo nihil ĩpetra/
re potuerunt Si ergo clamas:clama
intus vbi audit deus Collatis bene
ficijs.hortatur ſanctos ad dei dilecti
onem dicẽs Diligite dñm oẽs ſãcti
eius. qui nõ diligitis mũduꝫ Hug.
Quid autẽ ſit vera dilectio dei.doceꝫ
apoſtolus ad epheſeos quĩto dicens
Eſtote imitatores dĩ ſicut filij chariſ
ſimi.et ãbulate ĩ dilectiõe:ſicut ⁊ chri
ſt⁹ dilexit nos.et tradidit ſemet ipm
ꝓ nobis L qm̃ veritatem req̃ret dñs.
.i.ſ. vite et doctrine et iuſticie veſtre.
nec relinquet malũ impunitũ.vñ ad/
dit L ⁊ retribuet abũdant. penas ĩfli/
gẽdo pro quolibet peccato mortali L
faciẽtib⁹ ſupbiã. ꝙ ĩ q̃libꝫ pc̃cõ mor
tali ẽ ſupbia et cõtẽptus dei Caſ.
Vñ hic ſupbiã nõ vnũ vitiũ debem⁹
accipe.ſed potius ꝓ cũctis vitijs:qm̃
ex ſupbia naſcit᷑ quicq̃d morũ praui
tate peccat᷑ Deiñ ſeq̃t᷑ exhortatio bo
noꝝ ne ſe a recto ꝓpõito carnis ĩbe/
cillitate ſubducãt:vñ dicit Viriliter
agite. .i.ĩ bonis opib⁹.ↄſtãtiſſime ꝑ/
durate.ne feminea mollicie deficiatis.
q̃ corda veſtra dño conſtãter offertis
Vñ dicit L ⁊ ↄ̃fortet᷑ cor vr̃m. h̃ aũt
p̃ceptũ viris femiſq̃ꝫ ↄceſſũ ↄẽ ẽ.viri
lit᷑ enim omnis ſexus agit: qui neſcit
molliſſimis facilitatibus immutari
Nic. Et in fine cõcludit õẽs dicẽs.

Lomnes qui ſperatis in domino ſpe
debita que ē certa expectatio future
beatitudinis ex gratia et meritis ꝓ/
ueniens Caſſ. peracta eſt tam ma/
gni pſalmi ſalubris et decora conte/
xtio. Vbi et īfirmitas humanitatis ex
primitur: et beneficia diuina mōſtrā
tur. vt vnuſquiſq; conſiderans fra/
gilitatē ſuā nō ſuperbiat. et reſpiciēs
miāz diuinā non expaueſcat Coll.
Verba igitur fratres chariſſimi que
in hoc pſalmo audiſtis: ī corde veſtro
deſcribite: ī vobis trāſformate: ī his
deum laudate. ⁊ ſi pſalmus orat: ora/
te: ſi gemit gemite. et ſi timet timete.
ſpeculum eni peregrinantiū ē in hac
vita in quo propheta hortat̄ oēs dili
gere deum: pſeuerare conſtanter ī bo
no propoſito. et ſperare in dn̄o. quem
ſupplices deprecemur vt noſtris in/
fundat mentibus curaz ſe diligendi.
det q; nobis fortitudinem contra ho
ſtium inſidias ⁊ tentationes viriliter
decertandi. quatenus calcatis cōtem
ptiſq; ſecularibꝰ ſpē noſtrā ī ipo figē
tes: valeamus ad illam dulcedinem
peruenire: quam in celeſti patria ſuis
electis preparauit: et abſcondit dn̄s
noſter ieſus chriſtus cui eſt honor et
gloria in ſecula ſeculorum Amen.

Beati quoꝝ re

Titulus talis ē Intelle/
ctus dauid. Caſ. Cum
generalit̄ omnes pſalmi dicti ſint ad
intellectū: vt eos ſenſus noſter agno
ſceret: ne viuendi regulas ignoraret.
Merito querendum videtur. cur in
hoc titulo poſuerit: ītellectus dauid?
Primo meminit dauid ꝓpter dominū
chriſtum qm̄ ad ipſuz reſpicit qcquid
penitens iſte dicturus ē. deinde intel
lectus ideo ſequitur: q̄ niſi mīa dn̄i
ſuffragante peccata noſtra intelleceri
mus: ad penitētie ſtudiuz peruenire
non poſſumꝰ In alio quippe pſalmo
dictuz ē. Delicta quis itelligit Hoc
eniz quod dicit intellectus. vt cū nos
intelligere diuinitas preſtiterit pecca
ta noſtra pro eis diluendis ſtudioſiſſi
me ſupplicemus Non enim pro illo
errore quis ſupplicat quem prorſus
ignorat Auguſt. Primo intelli/
gas te peccatorē eſſe. poſt ſi ceperis
bonū facere ne tribuas viribus tuis:
verbis te iuſtificās ſed diuine gratie
vt non ſit dolus in corde Caſſ. Li
cet eni ſint et alij penitentiuz pſalmi
tamen propter ſubtilitatem diſtantie
diuerſa tituloꝝ ſignificatiōe vocati ſt.
primus enim qui ſexto loco pſalmo/
rum ponitur continet ꝓ titulo In fi
nem in hymnis pro octaua dauid. qm̄
ille totus ad futuri iudicij pertinet ti
morē Iſte vero tali titulo merito ꝓ/
notatus ē: qui ſe deterioratū tardius
intellexit q̄ peccata que cōfeſtiz pro/
di debuerant dn̄o: ſe diutius tacuiſſe
cōfeſſus ē Glo. propheta ergo in
perſona penitentis initium bonuz ꝑ
indulgentiā dei eſſe oñdit di. Nic.
Beati i. immortales laudabiles
et glorioſi Nico. Et ſi nondum
in re. tamen in ſpe ſunt tales Hier.
Facti ab illo qui iuſtificat impium.
vnde ſubditur quoruz remiſſe ſunt
iniquitates a domino per baptiſmū
et martyriū. vel per ꝯfeſſionē Ni.
Hec remiſſio culpe ñ fit niſi per gra
tiaz que eſt quedā arra glorie future
in qua oēs ſunt beati et quorū tecta
ſunt peccata ſcilicz ipi deo: nō q̄ poſ
ſit ei aliqd celari vel tegi: ſꝫ q̄ ñ reſpi
cit talia ad vlteꝰ puniēda ſaltē pena
etna Gre. i ꝯmēto ſup ezechi. omel
iij. peccata vo tegimꝰ cū bona facta malis
actibꝰ ſupponimꝰ Nā qn̄ abdicamꝰ ma
la q̄ fecimꝰ qi regimē ei rei ſuperducimꝰ
qm erubeſcimꝰ videri Quāuis ei ſci viri
ī hac vita adhuc ſint: hn̄t tn̄ qd an dei